

Szerkesztőség, Kiadóhivatal és nyomda: Bui. Rez. Ferdinánd (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sárogyincim: Közlöny, Arad. :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdonosa, kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 1000, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lej feljebb. :: Egyes szám 5 Lej. (Vasárnap 6 Lej. :: (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint. ::

XLV. évfolyam, 235. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Csütörtök, 1930 október hó 16

Titulescu — ante portas ...

Az új belpolitikai helyzettel kapcsolatosan politikai körökben egészen ellentmondó találgatások és kombinációk kerültek forgalomba. Valószínűnek látszik, hogy a Mironescu-kormány a maga összetételében nem képezi a belpolitikai helyzet megoldását, hiszen lényegében a Mironescu-kormány is csak ugyanazt tudja csinálni, amit a menesztett Maniu-kormány csinált.

A király eredeti programjának megfelelően most sem mondott le egy koncentrációs kormány megalakításának gondolatáról, mert az az egyedüli lehetősége annak, hogy az ország belpolitikai egysége megfelelő erővel működjön közre a krízis leküzdésében. Bucurestii lapok általában Titulescut látják a jövő emberének. Titulescu úgy a nemzetközi politikában, mint az ország belpolitikai érdekességemél olyan valört képvisel, hogy személye elháríthatja a nehézségeket egy koncentrációs kormány megalakítása eköl. Ennek a megoldásnak eddigi akadályja maga Titulescu volt, aki a londoni követi állást nem hajlandó fölcserélni a miniszteri bársonyszékkel. Titulescu egész politikai karrierjét a londoni pozíciójának, köszönheti. A hatalmas brit birodalom politikai tényezői előtt keheles egyéniségével csakhamar annyira megkedvelte magát, hogy hónapról-hónapra több presztizst szerzett az országnak. Titulescu nagy koncepcióju, tervvel foglalta el londoni pozícióját. A nemzetközi eseményeket fordulatosan használta ki-céljai keresztülvitelére és arra, hogy tekintélyét a külföldön növelje.

Legutóbb, amikor Titulescu londoni követi álláson tartózkodott, több óras kihallgatáson jelent meg a királynál. Az uralkodó már akkor fölöttette a kérdést, hogy nem lenne-e hajlandó Titulescu elvállalni a koncentrációs kormány megalakítását? Ez esetben keresztül lehetne vinni, hogy az ország legjobb politikai erői közreműködjenek a gazdasági és ebből kifolyó politikai krízis megoldása körül. A londoni követ elhárította magáról a megtisztelő bizalmat azzal, hogy viselt tisztsége, a londoni követi állás pillanatnyilag sokkal nagyobb fontosságú, mint a miniszterelnöki szék betöltése, miután a nemzetközi politika egyik fontos rugójává akarja tenni az országot azáltal, hogy egy angol külpolitikai érdekelttség érdekkörébe vonja Romániát.

A király a súlyos érvek hatása alatt elejtette a koncentrációs kormány gondolatát és ennek tudható be, hogy a legutóbbi kormányváltás alkalmával könnyű volt a megoldás, miután átmenetileg a nemzeti parasztpárton kívül egyetlen más párt sem vehette át az ország ügyeinek vezetését. A Titulescu-kormány azonban nem került le a napirendről, sőt politikai körökben biztosra veszik, hogy legkésőbb tavaszig megalakul a Titulescu-kormány, amely előreláthatólag nagy változásokat fog hozni az ország külpolitikájában. A diplomácia berkeiben már erősen suttoznak arról, hogy Angliának céljai vannak Romániával. Egyre pozitívabb formában beszélnek ugyanis, hogy Anglia a román véderő teljes kiépítése eseten hajlandó megfelelő kölcsönrel szanálni az ország gazdasági helyzetét. A közvetítő Titulescu s amíg be nem fejezi misszióját, addig helyén marad és csak azután cseréli fel helyét a miniszteri bársonyszékkel. A Titulescu-orientációval az egység és közös akarat szelleme vonul be az országba. Csakis egy ilyen hatalmas, minden pártérdeket összefoglaló és egyéni érdekeken felülemelkedő akarat lesz képes ezt az agyonkínzott országot kiségiteni abból az ingadozó gazdasági helyzetből, amely minden pillanatban az államháztartás teljes összeomlásával fenyeget.

Károly király a születésnapján is gazdasági kérdésekkel foglalkozik

A kormány tagjai királyi ebéden vesznek részt. Minisztertanács a vonaton

Bucurestiből jelentik: A király holnap megünnepeendő születésnapján a kormány összes tagjai Sinaiában ebédelnek. Különvonat viszi a minisztereket a királyi ebédre és utközben a vonaton minisztertanácsot tartanak. Különös jelentőséget kell tulajdonítani a minisztertanácsnak, miután Károly király holnap akarja megbeszélni a kormány összes tagjaival azokat a gazdasági rendszabályokat, amelyek a mai helyzetet megjavítják.

Titulescu elégedetlen az új kormánnyal

Az Epoca érdekes cikke — Nem mond le a londoni követ — Megszüntették a belügyminisztérium titkos alapjait — Takarékoskodás minden vonalon — Maniu Gyula szabadságon

A pénzügyminiszter válaszol Bratianu Vintilának

Bucurestiből jelentik: Az Epoca mai híradása szerint Titulescu elégedetlen a kormányváltás megoldásával és főként a külügyminisztérium vezetése ellen emelt kifogásokat. Ez az elégedetlenség azonban nem olyan nagymérvű, — mondja — hogy emiatt a külügyminiszter lemondásra gondolna.

Titulescunak egyébként — nánt a napokban megirtuk — incidense volt két, a londoni követségen szolgálatot teljesítő főtisztviselővel, akiknek a megbüntetését kérte. Ezt azonban csak úgy tudta elérni, hogy ellenesötben lemondással fenyegetőzött. A lapok híradása szerint e két diplomáciai főtisztviselő jelentéseket küldött Bucurestibe, amelyekben Titulescu ellen emeltek súlyos vádak.

Bucurestiből jelentik: Voicu Nitescu az új közlekedésügyi miniszter, ma átvette tárcája vezetését. A minisztérium tisztviselőkara jelenlétében történt az átvétel és Manoiescu volt miniszter először elbucszott, majd szép beszéd kíséretében átadta a hivatal vezetését utódjának. A miniszter köszönetet mondott Manoi-

lescunak a szép beszédért és a maga számára is kérte a tisztviselői kar támogatását.

Bucurestiből jelentik: Mihalache belügyminiszter ma rendeletet adott ki, amelyben megszüntette a rendfenntartási alapot. A lapok helyeslik ezt és különösen a Vaida gyűléstől ismert Adeverul szögezi le, hogy ebből az alapból kaptak Vaida volt belügyminisztertől szubvenciót az antiszemita és más gyanus szervezetek. Hivatkozik a lap a Tasloianu-esetre, a mikor kiderült, hogy a vaskardát a belügyminiszter bizalmasa támogatta. Megszünteti a belügyminiszter a felesleges luxusautókat is, úgy a miniszteriumban, mint a sziguranca vezérfelügyelőségén és a megyei prefekturákon. Csak a legszükségesebb kiadásokat engedélyezi Mihalache, aki komolyan nekilát a takarékoskossági elvek keresztülvitelének.

Bucurestiből jelentik: A délutáni lapok helyeslik, hogy erélyes intézkedések történtek az állami kiadások csökkentésének érdekében. Azon reményüknek adnak kifejezést, hogy ezek az intézkedések legalább kétmilliárd lejfel fogják csökkenteni az államháztartás költségeit.

Maniu Gyula beszéde a román ifjúsághoz

Kolozsvárról jelentik: Maniu Gyula volt miniszterelnök a reggeli gyorsal Kolozsvárra érkezett és Boita Romulus lakásán szállt meg. Délutánra összehívták a nemzeti-parasztpárt választmányát, amelyen Maniu bejelentette, hogy szabadságra megy és kérte a párt tagjait, őrizzék meg továbbra is a pártfegyelmet. A volt miniszterelnök azután Badacsonyba utazott és szombaton tér vissza Kolozsvárra, ahol résztvesz a kolozsvári egyetem jubileumán.

Bucurestiből jelentik: Popoviciu pénzügyminiszter egy újságró ama kérdésére, hogy mi a válasza Bratianu Vintila craiovai beszédére, kijelentette, hogy erre a beszédre nincs sok válaszolnivaló. Bratianu Vintila pénzügyi csőd szélére vitte az országot, nem volt képes a felmerülő pénzügyi problémákat megoldani és így neki legkevésbé van joga ahhoz, hogy kockázatos kijelentéseket tegyen és a Banca Nationala megingásáról beszéljen. Az ország közvéleménye nagyon jól tudja, hogy milyen munkát végzett a pénzügyi viszonyok stabilizálásával a nemzeti-parasztpárt.

Kolozsvárról jelentik: Maniu Gyula a nemzeti-parasztpárt elnöke ma Kolozsvárra érkezett. A volt miniszterelnöknél délben megjelent a chemaristák kiüldöttsége. A kiüldöttség tisztelgése azért érdekes, mert az utóbbi napokban a chemaristák hivatalos lapjának egyik cikkét félremagyarázták és úgy állították be, hogy a lap Maniu ellen fordult. A chemaristák elnöke üdvözölte a volt miniszterelnököt, aki a következőképpen válaszolt az üdvözlésnek.

— Fel akarom Önöket világosítani és kérem Önöket, világosítsanak fel mindenkit, hogy kormányelnökségről való lemondásomnak kizárólag megrokkant egészségi állapotom volt az oka. Mindazok a hírek, suttozások és kombinációk, amelyek ezzel az ügyrel kapcsolatosan forgalomba kerültek, koholmányok. Évtizedek óta dolgozom a párt és a nép érdekében és megvalósítottam a nemzeti egységet. Az elmúlt tíz esztendő alatt az ország felszabadítása érdekében dolgoztam pihenés és szabadság nélkül. Mélységes hálával adózom az uralkodónak, hogy megadta a szabadságot. Ezért senki sem hibás, csak én. Az országban ezért semmi sem változik. A nemzeti-parasztpárt megnyerte a világ bizalmát. A nép akarata és a parlament többségének véleménye nem mellőzhető. A király tudja és ismeri a nép akarátát és mélységes meggyőződéssel hisz az alkotmányban és a parlamenti rendszer szükségességében.

— Ne legyen a szívükben kétség és sájnalkozás. Ne felejtsek el, hogy a párt továbbra is él. A mi pártunk árulói négy évvel ezelőtt ellenünk fordultak, amire válasz volt az ifjúság szervezkedése a becsület és tisztesség alapján. A nép összes java és gazdagsága homokra épült, ha nem karakteren nyugszik. Most nem mondhat egyebet, mint hogy vigyék tovább becsülettel, hűséggel és tisztességgel a zászlót.

Maniu ezután felszólítja az ifjúságot, hogy a király kolozsvári tartózkodása alkalmával mutassák meg, hogy szeretettel tudják fogadni királyukat.

Izgalmas vallási vita Arad-megye tanácsának mai ülésén

Amerikából pénzelt agitátorok izgatnak az államvallás ellen — A Mezőgazdasági Kamara szubvencióját másfélmillió lejre emelték — Tuberkulotikus községek — A községi bírák önkényeskedése — Érdekes indítványok a költségvetés tárgyalásának során

Ma délelőtt 11 órakor tartotta meg Arad-megye tanácsa októberi ülését, Vlad Sándor elnöklése alatt. Az ülésen Arad-megye 1931. évi költségvetését vették tárgyalás alá. Sorban olvasták fel az egyes tételeket, amelyeket az *Aradi Közlöny* már részletesen ismertetett és a tanács tagjai egymásután szóltak hozzá a költségvetéshez. A tanács *Daranyi* János indítványára elhatározta, hogy a

Mezőgazdasági Kamara szubvencióját 500 ezer lejről 1 és fél millió lejre emelt fel.

Miután a kamara fontos hivatást tölt be. Elhatározták ezután, hogy a mérnöki hivatal részére egy autót szereznek be és az erre előirányzott összeget 300.000 lejről 150.000 lejre szállították le.

Amikor a megyei kórház költségvetésére került a sor, éles vita keletkezett *Lutai* Cornel dr. polgármester és *Ádám* Miklós képviselő között. Ádám azt a kérdést intézte a megye vezetőségéhez, kötelező-e a kórház fenntartása. *Lutai* dr. kijelentette erre, hogy a megyének erkölcsi kötelessége fenntartani a kórházat, mire a képviselő indulatosan azt válaszolta, hogy őt csupán az érdekli, kötelessége-e a megyének fenntartani ezt a kórházat vagy nem. Hamarosan megállapítást nyert, hogy a törvény előírja a kórház fenntartását, mire a vita be is fejeződött.

Kinos vita az egyházi propagandáról

Az utak pontjánál, ahol 28 millió 800.000 lejt vettek fel, több felszólaló követelte az Arad-Nagylak és Arad-Pécska közötti út megjavítását. *Lutai* dr. javaslatot tesz, hogy a megye kérjen erre a célra állami hozzájárulást és ezügyben lépjen érintkezésbe a közmunkügyi miniszteriummal. *Ursuliu* Avram dr. hi-

vatkozik arra, hogy a lakosság hatalmas összegeket fizet utadó címén és ezzel szemben nincs rendes útja. *Borneas* dr. hivatkozik a mult közgyűlésen hozott határozatra, amely szerint a megyei tanács felir ezügyben a miniszteriumhoz és megígéri, hogy amint legközelebb Bucarestbe utazik, intervenál az állami hozzájárulás megadása érdekében.

Heves és sok tekintetben kinos vita tört ki az egyházi propaganda pontjánál. Itt *Grozda* Aurel dr. kéri, hogy a felvett 200.000 lejt emeljék fel 300.000 lejre. Hivatkozik arra, hogy a megyében külföldről, főként

Amerikából pénzelt agitátorok járnak, a kik az államvallás ellen agitálnak.

Támogatni kell az egyházat — mondotta. — *Torzan* agrisi baptista tanácsos tiltakozik az ellen, hogy a tanácsba vallási kérdéseket vetnek fel. Kijelenti, hogy minden vallás Krisztustól ered és nem szabad egyik ellen sem propagandát csinálni.

Borneas dr.: Minden vallás hívői között lehetnek gazemberek.

Grozda kijelenti, hogy felszólalásában nem vezette az a szándék, hogy bármely felekezet ellen foglaljon állást, *Torzan* pedig tiltakozik az ellen, hogy brossurákban támadják a baptista egyházat. A maga részéről is hozzájárul a vallási alap felemeléséhez, de azt osszák fel az összes egyházak között. *Bradean* komlósi lelkész megállapítja, hogy a görög keleti egyház nem annyira vallási, mint nemzeti propagandát csinál Arad-megyében. A tanács végül az eredeti összeget fogadja el.

A lakosság fele tuberkulotikus

Pop sajtényi görög katolikus esperes a Községének csatornázást követel és kijelenti,

hogy a jelenlegi állapotok mellett a lakosság 50 százaléka tuberkulotikus. A csatornázás és a Maros szabályozása egészségügyi szempontból a legfontosabb. *Lázár* Agoston dr. választmányi elnök kijelenti, hogy ha megállapítást nyer, mennyibe kerül a rendezés, a megye megfelelő mértékben hozzájárul annak költségéhez.

Ezután felolvasták a megyei költségvetés ellen beérkezett felebbezéseket. A jegyzők kéri az ugynevezett különleges pótléknak a költségvetésbe való felvételét, az ügyvédi kamara kéri, vegyenek fel 50.000 lejt, hogy a szegény lakosság esetleges pereinek költségeit a megye fedezze, mindkét kérést azonban elutasították. Hasonlóan elutasították dr. *Moldavan* János kórházigazgató felebbezését, amelyben nagyobb fizetést kért a kórház gondnokának. A temesvári kormányzóság kérte egy átiratában, vegyen fel a megye 150.000 lejt a jövő évi költségvetésébe a berendezés költségeinek fedezésére, a tanács azonban ezt is elutasította.

Lázár Agoston dr. bejelentette, hogy a miniszterium az utadóból való részesedést úgy állapította meg, hogy a megye 60 százalékot, a város 40-et kap. *Ádám* Miklós képviselő ezután a lovaknak a hadgyakorlatok részére való rekvirálása kérdésével foglalkozott. Kijelentette, hogy a falvakon, ahol a községi bíró szuverén ebben a tekintetben számos visszaélés történik.

A bíró önkényesen jelöli ki, kinek a lovat viszi el katonaság.

A maga részéről azt ajánlja, hogy a tanács foglalkozzon ezzel a kérdéssel amely érzékenyen érinti a parasztságot. A megoldás az lenne, hogy a lótulajdonosok annyi pénzt adnak össze, amennyiből lovakat vásárolnak és ezeket küldjék be a katonasághoz. Amikor a lovakat a község visszakapja, nyilvános árlejtésen eladják azokat és a pénzt visszakapják az érdekeltek, akik ily módon megmenekülnek a lórekvirálás kellemetlenségeitől.

A megyei tanács tetszéssel fogadta az ötletet és errenézve felhatalmazást adott a megye vezetőségének az esetleges intézkedések megtételére. Miután a költségvetést teljes egészében elfogadta a tanács, Vlad Sándor zárószavai után az ülés véget ért.

Örököltem

Előjáték: Ma idézést kaptam a Kapitányságra. A kék blankettán tájékoztatásul csak ennyi állt: amerikai hagyatéki ügy. Meg vagyok döbbenve. Esküszöm, hogy nekem senkim nincs és soha nem is volt az újvilágban. Tudomásom szerint minden ösöm itt halt meg egyenesen és oldalágilag. Ennek ellenére — mondtam a feleségemnek — vállalni fogok egy nagybácsit. Mert sose lehet tudni. A lapok mindig tele vannak hírekkel, hogy ez meg az ennyi meg annyi milliárd dollárt örökölt amerikai tantjától. Családfám utóvégre nekem is van, ha tüzelőfám nincs is.

Kezdet: Felmentem a Kapitányságra. A kapitány azt kérdezte tőlem, én vagyok-e *Czibere* Adolf? Ezt vállaltam, mivelhogy tényleg az vagyok. A kapitány ezután láthatólag mélyen meghatva közölte velem, hogy az amerikai konzulátus átirata értelmében *Csikágóban* meghalt a nagybácsim, *Czibere* Dénes.

A gyászhir lesújtott.

— Szegény Dénes bácsi — szoltam könnyezve — biztosan *Al Capone* lötte agyon, az a vad félvilági fenevad. Én mondtam neki: Dénes, ne menj *Csikágóba*, ott rosszak a viszonyok. De Dénesnek, nyugodjon békében, nem lehetett okosan beszélni. Éppen most akartam írni neki, de nem tudtam a címét.

Nagynehezen leküzdöttem megindultságot és a kapitányhoz fordultam.

— Ugyan kedves kapitány ur, mondja meg nekem, mi áll az aktában? Maradt utána valami?

— Arról itt nincs szó, egyelőre csak azt kéri, hogy sürgősen kutassuk fel *Czibere* Dénes egyenesági rokonait.

— Hát az én vagyok! — jelentettem ki önérzetesen.

— Ezt mindenki mondhatja. Ez nem elég. Ezt hiteles okmányokkal kell igazolni. Nem megy ez csak úgy kapásból. Okmány kell ide, okmány.

Édes Istenem, gondoltam, én már sokkal nehezebb dolgokat is igazoltam okmányokkal, mért ne igazoljam, hogy Dénes bácsi egyenesági rokonom.

Kifejtődés: Beszereztem az okmányokat. Eddig 6 ezer lejben van az ügy, de utóvégre megéri. Már benne voltam a lapokban, mint örökös. Két napig én álltam az érdeklődés homlokterében. Na és mióta híre terjedt nagybácsim megrendítő halálának, kapom a kecsegtető ajánlatokat. Fűt-fát kínálnak részletre. Hát lehet ellentállni ostromnak? És miért ne szanáljam városunk pangó kereskedelmét? Nőmnek azonnal vettem egy bundát, amelyért már tizenkét év óta gyötör. Holnap hozzák haza az új ebédő berendezést is.

Bonyodalom: A konzulátus ma átirta, hogy a benyújtott 143 okmány nem elegendő az egyenesági leszármazás precíz igazolására. Be kell még szereznem a nagypapa újraoltási és újraszületési igazolványát. Ezen kívül az adóbizonylatát. Néhány ezer lejért az összes újraoltási okmányokat beszereztem. A nagypapám adóbizonylatát azonban csak akkor adják ki, ha előbb kiegyenlitem a saját egyenes és oldalági közbevetett és pótlólag hozzácsatolt adóimat.

Fordulat: Dénes bácsi bizonyosan megfordult a sírjában, annyit emlegetjük.

Egyébként beszereztem a téli faszükségletemet. Tárgyalok egy autóra is. A feleségem már tul van a tárgyalásokon és társzekéren hordja haza a ruhaszükségleteit. Szegény, jó lélek, most dedányiáig visszamenőleg kárpótolja magát a nélkülözésekért.

Dramai holtpon: Türelemtenkednek a hitelezők. Irtam a konzulátusnak, hogy mi van az ügygel? Azt kábelezték vissza, hogy teljes mértékben sikerült igazolnom az egyenesági rokonságot az elhunyttal, ezután pedig minden a legjobb úton halad, legyek teljesen nyugodt.

Ami engem illet, én nyugodt is vagyok, de a hitelezők...

Befejezés: Tegnap újból hívtak a kapitányságra. Végre. Ma azután felmentem a helyzet komolyságának megfelelő ünnepélyes ábrázattal.

— Ön az a *Czibere* Adolf, akit *Czibere* Dénes amerikai lakos elhalálozása ügyében a rokonság igazolására szőlítottunk fel? — kérdezte a kapitány.

— Igen, én vagyok — válaszoltam szivdobogva és mélyen meghajtottam magamat. — Allok rendelkezésükre.

A rendőrtiszt erre emelt hangon folytatta:

— A konzulátustól megjött a végleges átirat, amely szerint a *Csikágói* elsőfoku bíróság igazoltnak tekinti az ön rokonságát az elhunyt *Czibere* Dénessel...

Sírva fakadtam.

— És ezután felszólítja önt, hogy szegénységben elhunyt rokonának temetési költségeit, 143 dollárt haladéktalanul fizesse ki, ellenkező esetben kénytelenek törvényes uton behajtani a szóbanforgó összeget. Ezenkívül köteles viselni az adminisztrációs költségeket, 240 dollárt... és a bélyegilletéket, 76 dollárt.

Színváltás: Hirtelen forogni kezdett velem a világ.

— Nézze kapitány ur — tört ki belőlem a szó — én megvallom önnek, hogy az elhunyttal semmiféle rokoni viszonyban nem voltam. Azt se tudom kicsoda és nekem abszolút semmi közöm hozzá.

— Ezt mindenki mondhatja. Ez nem elég. Ezt hiteles okmányokkal kell igazolni. Szeresse be az elleniratokat, amelyekkel bizonyítani tudja, hogy az elhunyt önnek nem rokona.

Öt évvel később: Már egész *Kolumbuszig* visszamenőleg kimutattam, hogy senkim nem vándorolt ki Amerikába. A konzulátus most visszairta, hogy ez nem elég. Hát ha Dénes bácsi elődei már *Kolumbusz* előtt kimentek Amerikába...

Az ivóvíz problémája Arad- város tanácsa előtt

Felszólalások a víz meg-
javítása érdekében —
Milliók kellenének a vezetékek kicseréléséhez — „Jó víz kell, a többi
nem fontos” — Tripa gépüzemigazgató nyilatkozata

Ma délután öt órakor folytatta ülését az aradi városi tanács. A mai ülésen ismét hatalmas vita tört ki a víz megjavításának kérdése felett, amelyet először az Aradi Közlöny vett fel. A vita folyamán sajnálatos félreértés keletkezett Niculescu Cristea és Kerpel Izsó tanácsosok között. Kerpel ugyanis külföldi szakértő meghívását kérte, amit Niculescu sértőnek talált a román mérnökökre nézve. Az incidens azonban hamarosan kimagyarázást nyert. Ez természetes is, hiszen a vízkérdésnél nemzetiségi szempontok nem játszódhatnak közre. Kerpel bizonyára angol szakértő meghívására gondolt, mert éppen az angolok csinálták meg az aradi vízvezetékét. A mai tanácsülés lefolyását egyébként itt adjuk:

Az ülés kezdetén Lutai Cornel dr. polgármester azt javasolta, hogy a permanens-bizottság hatáskörének megállapítására a tanács küldjön ki egy bizottságot. Az elnök Lutai dr., tagok: Vlad Sándor, Parecz Béla dr., Tanu János, Lócs Rezső dr., Vatian Traian és Kerpel Izsó. A tanács elfogadta a javaslatot. Ezután a költségvetés ellen beérkezett felelőseket vették tárgyalás alá. Az első felelőseket a szikvizkartellé volt, amelyet elutasítottak. Ezután Mosorca Bojidar gépüzemi ellenőr, majd Petrutiu Áron ügyvéd, a tisztviselők jogi képviselőjének felelőseje következett, mindkettőt elutasították. Majd a városi tanács ráért a gépüzemi költségvetés tárgyalására, amelynek tételeit Tripa Mihály igazgató ismertette.

Az aradi víz problémája

Amikor a vízművek bevételeire került a sor, Kerpel Izsó kért szót. Ismét felveti a víz megjavításának problémáját. Bemutat egy barna harisnyát, amely — kijelentése szerint — azelőtt fehér volt és 28 órát állva a vízben, megbarnult.

Constantinescu Sándor: Akkor azt javasolom, állítsuk fel a városi festékgyárat és festőműhelyt. (Általános derűtség.)

Kerpel folytatva felszólalását, kijelenti, hogy a város vezetősége nem jár helyes úton, amikor ártézi kutakat akar fúrni. Az ártézi kut vize meleg és nem alkalmas a fogyasztásra. A múltban jó vize volt Aradnak, kar tehát más irányban kísérletezni. Javasolja, hogy a tanács küldjön ki tíz tagú bizottságot, amely tárgyalás alá veszi a víz megjavításának kérdését. Vicas Gyula dr. kijelenti, hogy nem a vízben, hanem a csövekben van a hiba. Cristea Niculescu először a gáz ügyében szólal fel. Kijelenti, hogy a gáz teljesen rossz és drága. A közönségnek nem érdemes gázt rogyasztani, mert sokkal jobb és megfelelőbb a villany. Addig, míg ezen a téren modernizálás nem lesz, a gázgyár deficitje biztos. A víz problémájára áttérve, nem helyesli a bizottság kikiűlését.

— Szerencsétlenség ebben az országban az a szokás, — jelentette ki — hogy mindent bizottságoknak adnak ki tanulmányozás végett. A tanulmányozás megtörtént már és orvoslás csak egy módon lehetséges: ki kell fokozatosan cserélni a csöveket, úgy az uccait, mint a házivezetéseket. A baj a csövekben van.

Lutai dr. az ártézi kutak mellett foglalt állást, kijelenti, hogy azoknak vize tisztább és így a szűrés kevesebb költséget igényel. Elismeri, hogy ki kell cserélni a hálózatot, erre azonban 20—30 millió lej kell. A városnak ma nincs pénze. Nem tiztagu bizottság, hanem pénz kell. Ugyanígy van a gázgyárnál is.

— Pénz nélkül mindkét üzem, egy a gázgyár, mint a vízmű csak agonizál — jelentette ki határozottan a polgármester.

A vízügy nem nemzetiségi kérdés

Kerpel kéri, hívjanak meg egy külföldi

szakértőt a kérdés megvizsgálására. Nem szabad kicsinyeskedni a költségek miatt, a külföldi szakértő a problémát talán sokkal kisebb költséggel tudja megoldani. Velcsov Géza dr. kijelenti, hogy Németországban már megállapították, hogy minden 35—40 éves vízvezeték hasonló sorsra jut. Az átalakítások milliókba kerülnek. Javasolja egyébként, bízzák meg a gépüzemek igazgatóságát, érdeklődjön a külföldön a bevezetett új módszerek iránt. Cristea Niculescu tiltakozik azon beállítás ellen, hogy Romániában nem lenne megfelelő szakember a víz problémájának megoldására. Számos romániai városban román mérnökök csinálták meg a jó vízvezetékét. Ne gondolják idiotának a román mérnököket. Szavait indulatosan így fejezte be:

— Önnek talán adhat leckét a külföldi szakteknitely, de nekünk nem.

Kerpel leszögezi, hogy semmi kifogása az ellen, ha román szakember vizsgálja felül a kérdést. Kijelenti, hogy nem állott szándékában a víz ügyéből nemzetiségi kérdést csinálni. Azon volt a hangsúly, hogy szakember legyen és nem azon, hogy külföldi.

Constantinescu: Jó víz kell, a többi nem fontos. Ha nincs pénz, a város vezetőségének kötelessége szerezni.

Lutai dr. megállapítja, hogy csak kölcsön útján lehet ezt a problémát megfelelő módon megoldani. Ez az orvossága a vízművek, a gázgyár és a többi városi üzem rendbehozásá-

nak. A mai nagy kamatok mellett azonban nem lehet gondolni sem rentabilis kölcsönre. Amint mód lesz rá, a város vezetősége nem fog habozni.

Miért rossz a víz?

Ezután Tripa Mihály a városi gépüzemek igazgatója világitotta meg azt a kérdést, hogy tulajdonképpen miért is rossz Aradon a víz?

— Már egy jó pár éve foglalkozom az aradi víz feljavításának kérdésével — kezdte Tripa Mihály. Tény az, hogy ivóvizünk vasat és mangánt tartalmaz, azonban — mint azt annakidején maga a Bucurestiből kiküldött dr. Babes is megállapította — semmiesetre sem bacillusokat. Ennélfogva tehát nem is ártalmas. Régebben, amikor Aradon a vízfogyasztás 800—1200 köbméter volt naponta, a víz természetesen jobb volt, mert azt előzőleg le lehetett hagyni ülepedni és csak egy nap ilyen állapot után kerülhetett a vezetékbe. Ma azonban 6000 köbméteres fogyasztás mellett ezt lehetetlen végrehajtani és ezért a vizet közvetlenül a csövekbe engedik. Ez okozza aztán a vas és mangán lerakódást. Ezt próbáltuk meggátolni akkor, amikor mésszel derítettük a vizet, ami tényleg használt is valamit. Panaszok tulajdonképpen csak a külvárosokból érkeznek, ahol régi csövek vannak. A megoldás a rezervoárok szaporítása lenne, amelyekben aztán 24 órán át lenne a víz és csak aztán kerülne a hálózatba. Így van ez Temesváron is. A másik pedig új szűrők beszerzésével javítani fel a vizet.

Tripa Mihály ezután a közüzemek költségvetésének felolvasását folytatja, melynek végösszege 49 millió lej. Megemlíti a költségvetés, hogy a város olyan gépeket, eszközöket fog beszerezni, melyeknek segítségével ügyeségből, lélekjelenlétből, rátermettségből vizsgálthatja a szűrőket. A gépüzemek költségvetését a tanács egyhangulag megszavazta.

Mironescu miniszterelnök: „Nem emeljük

A miniszterelnök ma ismertette programját — „Ha az adókat”
az” — Mironescu miniszterelnök a kisebbségi kérdéstről és az antiszemita agitációról is nyilatkozott

Bucurestiből jelentik: Mironescu miniszterelnök ma délután a külügyminisiteriumban teára látta vendégül a sajtó képviselőit. A miniszterelnök hangsúlyozta, hogy meg akarja honosítani a sajtóteákat, mert nagy súlyt helyez arra, hogy az újságírókkal gyakori kontaktusa legyen s együttműködhessen a sajtóval.

— Ami az új kormányt illeti, — mondotta a miniszterelnök — megjegyezni kívánom, hogy ez inkább rekonstruált kormánya az előző kormánynak. A rekonstrukcióra azért volt szükség, mert a miniszterelnök megbetegedett. Ugyanaz a párt, ugyanaz a parlament vezeteti az ország ügyeit, de ez nem feltételezi azt, hogy ugyanaz a munka fog folyni a kormányban, mint eddig. Vannak régi elintézésre váró ügyek és vannak új problémák, amelyek elintézésre várnak. Általában azt hiszik és azt állítják, hogy kormányom provizórikus. Ezek a híresztelések bennünket egy cseppet sem nyugtalanítanak, még akkor sem, ha így állna a helyzet. Alapjában véve minden kormány csak provizórikus, mert csak addig maradhat a helyén, míg az államfő és a parlament bizalmát bírja.

— Egyes lapok azt írták, hogy a király a kormány eskütele alkalmával azt mondta a kormánynak, hogy a királyi program végrehajtására kapott megbízatást. Az állítás téves, mert a király azt mondotta, hogy ismeri a nemzeti-parasztpárt programját és kívánja, hogy az megvalósuljon. Azt állítják, hogy a király nem akarta elnapolni a parlamentet és Maniu kormányának emiatt támadtak nehézségei. Kijelentem, hogy a kérdés nem is képezte diskuszió tárgyát. A király tudta, hogy elő kell teremteni a törvényhozás számára olyan törvényjavaslatokat, amelyek biztosítják a produktív munka szabad lefolyását. Mindenki tudja, hogy a polgári szabadság pártja vagyunk, egy nagy pártszervezet és az állam fejének jóváhagyása

áll mögöttünk. Ha a kormány provizórikus, akkor bátran kimondhatom, hogy minden kormány az. Mi uralmon maradunk mindaddig, míg ennek a két faktornak bizalmát élvezzük.

— Programunk: az ország gazdasági és pénzügyi rendbehozatala. Már dolgozunk a költségvetésen, hogy nyomban a parlament után beterjeszthessük és időnk legyen annak alapos megvitatására. A tegnapi minisztertanácsn már megkezdtük a munkát az állam kiadások mérséklésére. A restringálás munkáját a további minisztertanácsokon csak folytatni fogjuk. Meg vagyok győződve arról, hogy munkánk eredményes lesz.

— Bizonyos körök tudvalevőleg az állami tisztviselők között azzal igyekeznek nyugtalanságot szítani, hogy kormányprogramunk közé tartozik az állami tisztviselők nagyfokú leépítése. Igenis, a szinekurákat le fogjuk építeni, de a hasznos munkásokat meg fogjuk tartani. Nem akarjuk az intellektuelleket a munkanélküliség örvényébe taszítani. Az adókat nem fogjuk fölemelni, a kereskedelmi, gazdasági és pénzügyi kérdések szanálásához más utat választottunk. A kormány már megtette a szükséges intézkedéseket. Amennyiben a jelenlegi törvényes keretek nem lesznek elegendők, úgy új törvényjavaslatokat fogunk megszavaztatni a parlamenttel, hogy célunkat elérhessük.

— A kormány a legteljesebb egyenlőség elvét ismeri el. A kisebbségi kérdésben az a törekvése, hogy az állam előmozdítsa a kisebbségek boldogságát, hogy azok jól érezzék magukat az országban.

Az antiszemita mozgalmakkal kapcsolatosan a miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány a legszigorúbb óvintézkedésekkel fogja megakadályozni az antiszemita megnyilatkozásokat.

Nyugodt megélhetést kell biztosítani

Aradváros nyugdíjasainak

Heves vita a városi tanács ülésén a nyugdíjasok körül — „Aradváros multját képviselik ezek a tisztviselők“

A tanács rendezte a nyugdíjasok ügyét

A város polgársága előtt jólismert körülmény Aradváros nyugdíjasainak szomorú sorsa. Évtizedes becsületes munkájukért most nélkülözésben, szegénységben élnek és minden kérésük, amelyet a város vezetőihez intéztek, süket fülekre találtak. A városi tanács mai ülésén a tanácsstagok szóba hozták ezt a problémát és a tanács nagy többsége a nyugdíjasok helyzetének megjavítása mellett foglalt állást.

A napirendnek egyik legérdekesebb és rendkívüli fontossággal bíró pontját tárgyalta ma le a tanács. A város vezetőségéhez négy városi nyugdíjas adott be oly értelmű kérvényt, melyben nyugdíjának kiegészítését, felemelését kéri. A négy kérvényező: *Angel István dr.* volt polgármester, akinek 9000 lej, özv. *Urbányi Ilona*, akinek 721 lej, özv. *Dengl Józsefné*, akinek 97 lej, *Schauer Ádám*, akinek 2506 lej havi nyugdíja van. Ezekon kívül még *Csiky Károly* nyug. számtanácsos és *Reicher Károly* nyug. főügyész is kérvényt nyújtottak be. *Lutai dr.* a kérdést ismertetve kijelenti, hogy az új nyugdíjtörvény értelmében a városi és általában a köztisztviselők nyugdíját revidálni, tehát kiegészíteni sem lehet. Kéri a tanácsot, hogy hozzon ilyen értelemben döntést.

„Fáj a szívem...“

Az első felszólaló *dr. Vicas Gyula*, aki kéri a polgármestert, hogy ha már a törvény értelmében a rendkívüli nélkülözéseknek kitett városi nyugdíjasoknak a nyugdíját fölemelni nem lehet, hát akkor találjon a város valamilyen módot, hogy azoknak állandó segélyt utaljon ki. *Lutai Cornel dr.* szerint ezt semmiestre sem lehet megtenni, mert ha egy tisztviselőnek segélyt nyújtanak, akkor azt esetleg mindnyájan kérnék és tekintve azt, hogy a városnak 174 nyugdíjasa van, ennek a kérésnek lehetetlen lenne eleget tenni, mivel nincs alap rá.

Kerpel Izsó emelkedik ezután szólásra: — Fáj a szívem — mondja és szegyenlem magam, ha városi nyugdíjast látok végig ment az uccán. *Leri Rólik* a nélkülözés, melyet bizony már nem nagyon bírnak. Presztízs és lelkiismeret kérdése a városnak, hogyha már a megérdemelt nyugdíjat nem adta — és most már a törvény rendelkezései értelmében nem is adhatja meg — legalább kegydíjat adjon nekik, melyre az évtizedes lelkiismeretes munka után joggal számot tarthatnak. *Vicas dr.* oly értelemben egészíti ki ezután felszólalását, hogy azoknak, akik 1000 lejen alatti nyugdíjban részesülnek, emeljék fel járandóságukat legalább 1000 lejre. *Zima Tibor* csatlakozik *dr. Vicas* indítványához és kijelenti, hogy igenis kell, hogy legyen egy bizonyos létminimum, ez az ezer lej, melyre a város, ha kell, segély alakjában, kiegészítse nyugdíjasainak járandóságait. Egy városnál, melynek majd 180 millió költségvetése van, nem lehet olyan érveket felhozni, hogy nincs alap arra az egy, vagy másfél millió lejre, amellyel a nyomorgó városi nyugdíjasokon segíteni lehetne s amely segélyt a nyugdíjasok joggal el is várnak a városától. *Parecz Béla dr.* képviselő a kérdéshez hozzászólva kijelenti, hogy szerinte a nyugdíjtörvény azon intézkedései, hogy a nyugdíjakat módosítani nem lehet, nem vonatkoznak a városi tisztviselőkre. Konkrét eseteket sorol fel arról, hogy milyen nyomorban élnek jelenleg a város nyugdíjasai és hogy még a nyugdíj kiszámításánál is milyen végzetes tévedések történtek. *Csiky Károly* egykori szolgája példaként több nyugdíjat kap, mint maga *Csiky Károly*. Szerinte is föltétlenül rendezni kell a nyugdíjasok kérdését.

Nincs pénz

Lutai Cornel dr. reflektál ezután a felszólalásokra. Kijelenti, hogy, mint ember, ő is látja a nyugdíjasok szomorú helyzetét, ismeri a bajukat, azonban minden a segélyezésre vonatkozó beszéd, egyelőre csak teória, mivel nincs a városnak megfelelő alapja erre. És

ha az ember figyelembe veszi azt, hogy itt esetleg az összes nyugdíjasokon kellene segíteni, ez milliók tételeket jelentene, amivel jelenleg a város nem rendelkezik.

Dr. Vicas Gyula rávilágít arra, hogyha a város arra lenne kényszerítve, hogy nyugdíjasait a szegényházban tartsa el, az is többbe kerülne, mint 1000 lejbe havonta. *Zima Tibor* emelkedik ezután szólásra. Tisztelettel adózik a polgármester takarékosági politikájának, amelyre a mai nehéz gazdasági viszonyok között ténylegesen föltétlenül szükség

Barabás Béla dr. beszéde

Általános figyelem közepette emelkedett ezután szólásra *dr. Barabás Béla*.

— Nem szabad ezt a kérdést tisztán hideg finánciális szempontból tekinteni — kezdte *Barabás Béla*. — Az emberbarátnak kell itten előtérbe nyomulni. A tanácsnak azon tagjai, akik ellenzik a segély megszavazását, nem ismerik azokat, akiknek azt megszavazzák. Pedig ezek a tisztviselők jelentik Aradváros multját. Nekik köszönhetjük azt, hogy ma ilyen díszes teremben ülészhetünk. Nekik köszönhetjük, hogy Arad odáig fejlődött, ahol ma van. És most, amikor ezek, akik részesei a város multjának, kegyelemkényerért könyörögnek, szabad-e krajcároskodni velük? Indítványozom, hogy vegyék le a mai közgyűlésről ezt a tárgyat, revidálják át tanulmányozzák át ezt a kérdést és terjesszenek a tanács legközelebbi ülésére egy oly megoldást, mellyel kielégítsék a multnak ezen becsületes embereit.

Barabás Béla beszédét általános tetszés kísérte. *Dr. Széll Lajos* ismerteti a nyugdíjtörvényt, melyről kijelenti, hogy igazságtalan indítványozza, hogy a rendkívüli hitel terhére állítsák meg a nyugdíjasok segélyét. A segélyt pedig csak azoknak utalják ki, akik csak a nyugdíjuktól élnek. Ha a város a munkanélkülieket segítyezi, úgy adjon segélyt nyugdíjasainak is, akik nemcsak munkanélküliek, hanem munkaképtelenek is.

Dr. Botis Tivadar kifejti, hogy az egyház is megszavazott a nyugdíjasoknak egy bizonyos se-

Lutai Cornel dr. egymilliót szerzett a városnak

Aradváros polgármestere felebbezése — A minisztérium a polgármester álláspontját fogadta el — Nyolcmillió lejt kap a város az utadóból

Megírtuk annakidején, hogy a megye vezetősége az állami utadóból kapott részesedést úgy osztotta el, hogy a városnak abból 35 százalék a megyének 65 százalék jutott. *Lutai Cornel dr.* polgármester nem nyugodott bele az elosztásba és kérte a megyei tanácstól, emelje fel a város részesedését, miután a befolyt adó legnagyobb részét a város lakossága fizeti. A tanács elutasította a kérést, mire *Lutai*

van, azonban most, ebben az esetben arra kéri, hogy függesse fel ezt az elvét. Olyan emberekről van itt szó, akik évtizedeken át dolgoztak becsületesen a város szolgálatában, hozzájárultak annak fejlődéséhez, tehát elvárhatják a várostól azt, hogy nyugodt öregséget biztosítson a részükre. Indítványozza, hogy mondja ki a gyűlés, hogy a minimális nyugdíj ezer lej és, hogy valamennyi volt városi alkalmazott és tisztviselő nyugdíját 50 százalékkal felemeli.

Cristea Niculescu ellenzi a segély megszavazását, mivel nincs arra alap és a mai viszonyok között nem is lehet arra alapot kreálni. *Lutai Cornel dr.* polgármester megemlíti azt, hogy 94, tehát elég nagyszámú nyugdíjasnak kellene 1000 lejre kiegészíteni a nyugdíját, ami a költségvetés tetemes megterhelését jelentené. *Kerpel Izsó* kifejti, hogy egy ilyen súlyos problémát nem szabad szofizmákkal elűzni és akárhogyan, de elő kell teremteni ezt az összeget, mert becsületbeli kötelessége ez a városnak volt tisztviselővel szemben.

gélyt, annak ellenére, hogy nem volt költségvetésnek olyan nagy végösszege, mint a városnak. Hozzájárul az előbbi indítványokhoz és kéri a városi nyugdíjasok segélyezését. *Dr. Botis Tivadar* beszédét dörgő taps fogadta. A tanács végül is úgy döntött, hogy az állandó választmány elé viszi a nyugdíjasok rendkívüli fontos ügyét, amely tanulmányozni fogja a dolgot és megfogja állapítani azt, hogy kik azok, akik a segélyre ténylegesen rászorulnak. Így tehát ez a kérdés a városi tanács legközelebbi ülésén fog végleges megoldást nyerni.

Ezután *Lutai Cornel dr.* polgármester ismerteti az új számviteli törvény azon intézkedését, mely szerint mindazon köztisztviselőknek, akik pénzt is kezelnek, fél évi fizetésüknek megfelelő összeget kell letenniük kaucióként. Az esetben, ha nem rendelkeznek a szükséges összeggel, az fizetésükből részletenként lesz levonva. A tanács tudomásul vette a polgármester bejelentését.

Az indítványok során ezután *Laugier* ezredesné indítványozta, hogy Arad volt polgármesteréről, *dr. Robu Jánosról* uccát nevezzenek el. *Popa József* görögkatholikus esperes szólalt fel még ezután, aki kifogásolta azt, hogy más városokkal ellentétben Aradon az uccákat nem éjjel, hanem nappal seprik, ami által Arad lakossága állandó porzívásnak van kitéve és még korán reggel sem szellőztetheti rendesen lakását.

Cornel dr. felebbezte a döntést a belügy-minisztériumhoz.

Ma érkezett meg a minisztérium válasza, amelyben helyt ad a felebbezésnek és a polgármester követelésére 40 százalékra emeli fel a részesedést. Ez egy millió lejes többletet jelent a városnak, amely most nyolc millió lejes részesedést kap az állami utadóból, míg ha az eredeti javaslatot fogadja el, úgy csak hét millió jutott volna Aradvárosnak.

Színház — Irodalom — Művészet

* Előkészületek az *Alvinci huszárak* premierjére. Szilágyi László és Ejsemann Mihály világsikert aratott operettjére, az *Alvinci huszárak* szombati aradi bemutatója nem marad mögötte a gyönyörű darab más városokban példátlan kasszasikert aratott előadásainak. Székely Bálint, a kiváló és jó megjelenésű bonviván ebben a darabban mutatkozik be az aradi közönségnek és ugyancsak ebben a darabban lép fel először Aradon *Fiedler Duci*, a tehetséges fiatal művész is. Szenzációja a szombati bemutató előadásnak, hogy *ifj. Szendrey Mihály* is fellép a darabban. A népszerű táncos-komikus egy huszárönkéntes mulatságos figurájából teremt elsőrendű alakítást. A darab főszerepeit *Kornély Mária*, *Vincze Emmi*, *Gömörly Emma*, *Csóka József*, *Jávor Alfréd*, *Kun Dezső*, *Szabados Árpád* és *Felhő Ervin* játsszák, akik közül az utóbbi nagy szakértelemmel és ráteremttséggel oldja meg a slágeroperett rendezését.

* Ma tartják meg a *Fruska* első előadását. A *Fruska* mai első előadása iránt városszerinte nagy az érdeklődés. Előre láthatólag a szellemes amerikai vígjáték közönségsikere vetekedni fog egy operettsláger első előadásának látogatottságával. A próza együttes, amely ebben a darabban mutatkozik be, az alábbi betöltés

után kitűnő formát mutat. *Dancs Ica*, *Harmati Jókán*, *Gömörly Emma*, *Fratta Géza*, *Jávor Alfréd*, *Csóka József*, *Zalányi Margit*, *Rajnai Sándor* és a kitűnő együttes betanításának érdeme *Szabados Árpádot*, a megvethetőségű drámajró rendezőt illeti.

* *R. Hegedüs Béby* a budapesti stúdióban. Különösen aradiak számára ma nevezetes eseménye volt a budapesti stúdióknak. *R. Hegedüs Béby*, a közismert aradi művészasszony, aki legutóbb meleg sikertel lépett föl Aradon úria- és dalest keretében, ma délben újra a mikrofon előtt szerepelt. Ezúttal már harmadszor kapott meghívást a stúdió vezetésétől, amely teljes mértékben elismeri *R. Hegedüs Béby* kivételes művészi képességeit. A művészasszony gyönyörű szopránja először *Wagner Tannhäuserjének* *Erzsébet* belépőjében hangzott fel, majd utána *Massenet: Cid-Ximene* áriáját, végül *Lavotta* két dalát (Valahol messze és *Mezei bokréta*) énekelte művészi precizitással. *Polgár Tibor*, slápos zongorakísérete mellett.

Loebe szociáldemokrata képviselő lett a német birodalmi gyűlés elnöke

Viharok a birodalmi gyűlés mai ülésén — A Stahlhelm a porosz országgyűlés feloszlását követeli — A nemzetiszocialisták obstrukciója — Katholikus nem lehet tagja a Hitler-pártnak —

Hitler zsidóbarátsággal vádolja a pápát

Berlinből jelentik: Ma délelőtt majdnem valamennyi frakció ülést tartott, azonban Herold korelnök azon fáradozása, hogy a frakciókat az elnökségre való jelölés kérdésében összehozza, nem sikerült. A Stahlhelm vezetők nyilvános szavazás elrendelése mellett kardoskodtak és elhatározták, hogy **indítványozni fogják a porosz országgyűlés feloszlását és az alkotmány módosítását is.** A nemzeti szociálisták indítványt nyújtottak be a birodalmi gyűléshez, amelyben azt kívánják, hogy a birodalmi elnök, a miniszterek és képviselők illetményeit 10 százalékkal, a magasrangú tisztviselőket 15 százalékkal csökkentsék le. A nyugdíj maximumát 12 ezer márkában állapítsák meg havonta.

Berlinből jelentik: A porosz országgyűlés viharos ülést tartott. Raun miniszterelnök nyilatkozni kívánt az ellenzéki indítványra, de a nemzeti szociálisták obstrukcióba kezdtek. Kloose nemzeti szociálista képviselőt 8 napra kizárták az ülésekről. A nemzeti szociálisták indítványozták, hogy szüntessék meg az egyenruha viselési tilalmat, mire a miniszterelnök kijelentette, hogy csak akkor szüntethetik meg a tilalmat, ha a tilalom okai is megszűnnek, Erre az ellenzék kórusban ezt kiabálta:

„Egy negyedév múlva ön már nem fog tudni erről intézkedni.”

Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés elnökválasztásánál a szavazatok nagyon megoszlottak. Összesen 556 szavazatot kapott az urnába. Ebből Loebert 256, Scholtzra 179, Dieck kommunistára 68, Graef német nemzetipártira 48 szavazatot kapott. Őt szavazatot érvénytelenítették, miután abszolút többséget senki sem kapott, pótszavazásra került a sor, amelynek során Loebe megkapta az abszolút többséget.

Ma délután a birodalmi gyűlés elnökévé választotta Loebert szociáldemokrata képviselőt 269 szavazattal Scholtz jobboldali jelölttel szemben, aki csak 209 szavazatot kapott.

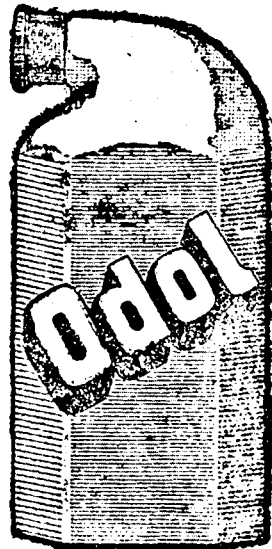
Mainzből jelentik: A mainzi püspök pásztorlevelet bocsátott ki, amelyben **eltitja a katolikus hívőket, hogy a Hitler-pártba belépjenek és azon katolikusokat, akik mégis bent maradnának a pártban, nem engedi a szentségek átvételében részesíteni.** Reventlov gróf, a Hitler-párt egyik vezére, lapjában azt írja, hogy a püspök körlevele nemcsak a német centumpárt utasítására bocsátódott ki, hanem Mainz püspöke nyilván a Vatikántól is kért utasításokat és a római kuria engedélyével adott ki ilyen lehetetlen rendelkezést. A Hitleristák odáig mennek, hogy a nevezett lapban a római kúriát azzal vádolják meg, hogy a zsidóság szolgálatában áll.

Az első benyomás

maradandó — s ez a fogak szépségétől függ. Csak az ápolott fogak teszik Önt rokonszenvéssé, csak a tiszta lehelet teszi kellemessé Önnek a bizalmas érintkezést.

Ha száját és fogait ápolni akarja, nem nélkülözheti az **Odol**. Csak az **Odolnak** van meg az a kettős, kellemes hatása, hogy tiszta leheletet ad és fertőtleníti a száját és a fogakat.

Az Odol antiszeptikus.

Diszdoktorrá avatja Mária királynét

180.000 vonat vonul fel Károly király előtt — Nagy ünnepségek az egyetem tiszteletadására alkalmából

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári egyetem október 20-án ünnepli meg tízéves fennállását és ez alkalommal Károly király első ízben látogatja meg hivatalosan Kolozsvárt. A nemzeti-parasztpárt hatalmas felvonulást rendez az uralkodó látogatásakor. **Felvonultatják az összes szervezeteket és a tervek szerint október 20-án 180.000 vonat és 8000 chemarista vonul fel.**

Kolozsvárról jelentik: Az egyetem 10 éves fennállásának jubileumán az egyetemi tanács **Mária özvegy királynét diszdoktorrá avatja.** Ugyancsak tiszteletbeli doktorátust kapna Saint Aulaire volt francia követ. Roger Zavoral abbe, Scotus Viator, Bartolli milanoi professzor, Vid amerikai tanár és De Martonne geologus.

A büntetőtörvényszék elé kerülnek

a román bélyegek budapesti hamisítói

Izgalmas tárgyalás a járásbírószágon — „Tiltakozunk egy újabb frank-per ellen”

Budapestről jelentik: A rendőrség mint megirtuk, magyarányu bélyeghamisítást leplezett le. A letartóztatottak Illés József 44 éves, a nagyváradi Ocean r.-t. volt tisztviselője, Friedmann Sándor érmihályfalvai állás nélküli, valamint Holländer Károly, Schlésinger Jenő, Rosenberg József, Kaufmann Jenő és Révész Rezső budapesti lakosok. Miután idegen állampolgárokról volt szó, a büntető járásbírószágon ma tárgyalta az ügyet és a tárgyaláson a román követség képviselőjében dr. Lázár Sándor ügyvéd je-

lent meg. Az ügyész vádbeszédében azt kérte, hogy az egész ügyet tegyék át a büntetőtörvényszékhez, miután a bélyegek hamisításának mértéke és az egész komplexum túlhaladja a büntetőjárásbírószágon hatáskörét. A védők elleneztek az ügyészi indítványt és a következőket kiáltották:

— Tiltakozunk az ellen, hogy egy újabb frank-per csináljanak.

A bíróság végül is tanácskozássra vonult vissza, majd meghozta határozatát, mely szerint az ügyészi indítványt teszi magáévá és az ügyet a törvényszékhez utalja át.

Balla József került a curtici-i vámhivatal élére

Temesvárra helyezték a volt vámfőnököt - Jöndulatu szakember az új vámfőnök, aki eddig Aradon teljesített szolgálatot

A mai napon az aradi vámhivatal vezetésében jelentős változás állott be. A vámigazgatóság vonatkozó rendelkezése már le is érkezett Aradra, amely szerint a curtici-i vámhivatal eddigi főnöke, Zaita Haralamb átveszi régebbi hivatalát a temesvári vámhivatalnál, ahol hosszú ideig, mint vámfőnök működött, a curtici-i vámhivatal élére pedig Balla Józsefet nevezte ki a vámigazgatóság Balla József előléptetését úgy szakkörökben mint az utazóközönség körében nagy szimpátiával fogadták, miután Balla személyében egy mindenképpen érdemes, kellemes modoru és jöndulatu szakember került ezen fontos pozícióba. Balla József az aradi vámhivatalnál működött legutóbb. Aradváros kereskedő- és iparostársadalmá köszönettel adózott Ballának aradi működése során, miután neki volt köszönhető, hogy az aradi vámhivatalnál szokásos torturák lényegesen megnyűltek. Elvitathatatlan, hogy a curtici-i határpont Romániának legfontosabb határállomása, így az ország érdekében való, hogy az ottani vámhivatal élére egy olyan személy kerüljön, aki minden tekintetben hivatása magaslatán áll. Balla József már a régi magyar világban határvámfőnök volt és Predealon teljesített szolgálatot. Már ebben az időben ismert volt előző évi modoráról. Az európai kvalitásokkal rendelkező tisztviselő több európai nyelven beszél, amely körülmény szintén igen fontos ennek a pozíciónak betöltésénél.

SPORT KÖZLÖNY

A Ferencváros 1:0 arányban legyőzte a Rapidot

Budapestről jelentik: Ma délután a Ferencváros Ullői-uti sporttelepén került elődöntésre a Ferencváros-Rapid közép-európai kupamérkőzés második fordulója. A mérkőzést a Ferencváros együttese nyerte és kétségtelen, hogy a győzelem értéke nemzetközi tekintetben teljes, de a jelen esetben csupán egy szépségflasztrum, mert, mint ismeretes, egy hét előtt Décsben súlyos vereséget szenvedett a magyar együttes és ezzel a minimális győzelemmel nem tud továbbjutni az értékes kupáért való küzdelemben.

A mérkőzés a magyar csapat gyors támadásával indult, azonban a jól működő osztrák védelem részen van és így egyideig meg tudja akadályozni a Ferencváros góljait. A 24-ik percben Kohut régi napjaira emlékeztető stílusban száguld végig a balszélen, bead, a labdát Takács II. habozás nélkül az osztrák hálóba vágja. A goal után tovább tart a Ferencváros ostroma, de az eredményeszerzésre kínálkozó helyzetet a balszerencse kiséri. Szünet után egy ideig a játék közepén folyik, lassan kidomborodik a Ferencváros fölénye. A jól működő halvesortól támogatott csatársor egymásután teremti a pompás helyzeteket. Újabb goal azonban nem következik, mert az önfeláldozó osztrák védelem mindent ment.

A mérkőzést Olzon svéd bíró nagy hozzáértéssel, körültekintéssel és mindkét fél teljes megelégedésére vezette.

Az aradi mozik mai műsora

5. 7 és 9 órákor.

CENTRAL: Amerikai hangosfilmstáger. DAISY. (A SZERELEM HAZUGSÁG/.). Dráma, főszerepekben: Nancy Carroll, Gary Cooper és Lukács Pál. Az előadás sok megkezdésekor az ajtók lezártnak.

SELECT: QUARTIER LATIN. Szerelmi dráma, Maurice Dekobra kézírata nyomán. Főszerepekben: Carmen Boni és Petrovich Szevicszláv. Slágerfilm.

ELITE: Új műsor. CSIRKEFOGÓ KISSASSZONY. Ötletes vígjáték Dina Gralla a főszerepben.

GRADISTE: Új műsor. 7 és 9 órákor. KALANDOROK. Dráma a cowboyok életéből Tim Mc Coy-jal a főszerepben.

HIREK

„En vagyok a völegény”

Politikus uralkodó érdekes londoni esküvője
Két rendőrcsapat tartotta fenn a rendet az esküvő alatt

Londonból jelentik: Jahore szultánja a tartotta esküvőjét missis Wilsonnal a londoni városi anyakönyvvezető előtt. Az esküvőt előtt oly nagy tömeg gyűlt egybe, hogy két rendőrcsapatnak kellett utat vágni. A szultán egyszerű szalonruhájában egyáltalán nem nézett ki völegénynek, úgy, hogy az anyakönyvvezető megkérdezte tőle, hogy mit akar, mire csak annyit válaszolt, hogy:

— En vagyok a völegény.

Ezután a házaspár a London Weking nevezett városrészében lévő mecsethez hajtatott, ahol mohamedán szertartás szerint is megesküdtek. A fiatal pár előbb hosszú nászutat tesz csak a jövő év elején tér haza a bhari szultáni palotába.

— A király születésnapja Aradon. Holnap, október 16-án lesz II. Károly király születésnapja, melyet a lakosságnak most először van alkalma bensőségesen, melegen megünnepelni. A király születésnapját nagy fénnel, ünnepekkel ünnepli meg az ország és így Arad is. Holnap az összes hitfelekezetek templomaiban Istentisztelet lesz, melyen a lelkészek a király jelentőségét méltatják és imát mondanak a királyért. A görög keleti katedrálisban tartandó misén megjelennek a hatóságok képviselői és diszszázad fog a templom előtt őrt állani. A közhivatalokban szünetel a munka és az iskolákban sem tartanak előadást, csak a tanárok fognak a növendékeknek az uralkodóról beszélni. II. Károly király születésnapján Aradváros összes épületei föl lesznek lobogóva.

— Vizrobocsátották az első csehszlovák minitort. Prágából jelentik: Vasárnap engedték vizre nagy ünnepek között Komáromban az első csehszlovák minitort, amelynek neve President Masaryk. Ugyanekkor szentelték fel az új csehszlovák hajólobogót is. A súlyos páncélhajóban csak kevés gépezetet helyezhettek el és lassujáratu lesz.

— A jövő év tavaszán folytatják a lainzi gyilkosság ügyének tárgyalását. Bécsből jelentik: Bauer Gusztáv ügyében az új tárgyalás előreláthatólag csak a jövő év februárjában, vagy márciusában lesz.

Parkettasuroást, poloskairást gyorsan és pontosan végez **LOVAS** volt Illés-u. 111.

— Mohamedánokat ültetnek az indiai haditanácsba. Londonból jelentik: A mai bombay-i házkutatások alkalmával letartóztatottakat a törvényszék fejenként hat havi fogházra ítélte. Az elítéltek között van Nagindas, a haditanács diktátora is. Az elfogottak helyét az indiai haditanácsban most kizárólag mohamedánokkal akarták betölteni. Eddig már száz mohamedán jelentkezett. Bombayban ma folytatják a házkutatásokat. A hatóságok szemmeláthatólag meg akarják bénítani a nacionalista kongresszus továbbmüködését.

— Jack Diamond felvette az utolsó kenetet és nem árulja el merénylőit. Newyorkból jelentik: Jack Diamond, a híres banditavezér, aki ellen — mint ismeretes — merényletet követtek el, másodsor is felvette az utolsó kenetet és „Isten veletek fiúk!” felkiáltással bucsuzott el az ágya körül álló detektívektől. A banditavezér merénylőire vonatkozólag, a banditakodex becsületparagrafusainak megfelelően, nem óhajt felvilágosítást adni. Fényes palotáját állandóan detektívek őrzik, mert attól tartanak, hogy egy ellenbanditacsapat szétrombolja és felgyújtja.

— Gyári Alkalmazottak Temetkezési Egvesülete felkéri tagjait, hogy folyó hó 15-től november hó 15-ig feltétlenül jelentkezzenek tagkönyvecskéikkel ellenőrzés végett.

— Skarlát pusztít a fővárosi iskolákban. Bucarestből jelentik: A fővárosi iskolákban erős mértékben pusztít a skarlát. A betegség lefolyása súlyosabb, mint az előző évek során volt.

„Megharagudtam az asszonyra és elkergettem”

Érdekes vallomás az arzénper mai tárgyalásán — A férj súlyosan vádolja a feleségét

Szolnokról jelentik: Az arzénper főtárgyalása ma tanúkihallgatásokkal folytatódott. A délelőtti folyamán 45 tanút hallgattak ki, akik közül azonban csak Cser Lajos, a vádlott Cser Lajosné férjének vallomása érdekesebb. Az elnök kérdéseire a következőket mondotta felesége gyilkosságaira vonatkozólag:

— En a feleségem bűnösségéről mindaddig semmit sem tudtam, amíg be nem vallotta, hogy két újszülött gyermekünket az ő tudtával a bába-asszony eltette láb alól. Az apja halálának okáról sem volt tudomásom. En azt hittem, hogy termé-

zetes halállal szenvedett ki. Az igazi okról csak akkor értesültem, amikor a feleségem megmondta, hogy halálában ő játszott közre. Ekkor nagyon megharagudtam az asszonyra és el is kergettem. Azután leltam magamat és amikor találkoztam feleségemmel, újra leszidtam.

Elnök: Igaz-e, hogy maga szidta a feleségét, amiért olyan sok gyermeket hozott világra?

Cser Lajos: Nem igaz az, kérem szépen. Örülök én annak, ha minden gyermekem, aki megszületett, még ma is élne!

— Éjszakai tűz a Pesti Hírlap nyomdájában. Budapestről jelentik: Ma este fél tizenegy órakor a Pesti Hírlap nyomdájában tűz ütött ki. A nyomdában ugyanis az egyik festékes tartály kigyulladt. A tüzoltók rögtön kiszálltak a helyszínre és sikerült a tüzet eloltaniok. Tekintve azt, hogy az egész festékanyag elpusztult, lehetséges, hogy a lap képes melléklete holnap nem jelenhetik meg.

Csak 98 Lei
ezen a héten a garantált jó mosó, szintartó, válogatott mintájú, kellemes viseletű **selyembarchend** **Szentgyörgyiné!**

— Publius Vergilius Mara emléke. A nagy római költő születésének kétezredik évfordulója alkalmából október 15-én egy a katolikus, mint a Moise Nicoara liceumokban a latin órák az ünneplés jegyében folytak le. A szaktanárok ismertették az ifjúsággal a halhatatlan költő érdemeit és elvülhetetlen hatását az utókorra. Tervbe vették, hogy még ez év folyamán, a szüreti idő elmúltával, alkalmasabb időben nyilvános ünnepek keretében is áldozni fognak a classica philologia művelői a nagy lángész emlékének.

Fárasztja a járás, állás? Gyenge a lába! A spec. álls cipő megkíméli a gyors kifáradástól.
Készít: **ORTNER** Arad, volt Salacz-uca 5. szám

— Csődkérelem egy aradi posztócég ellen. Az aradi törvényszék csőd bíróságához ma délelőtti csőd kérelmet nyújtott be Siegel & Co. zwickauer textilnagykereskedő cég Marinkás és Czegka aradi posztókereskedők ellen. A zwickauer textilcég 3000 csehszlovák behajthatatlan követelés erejéig van érdekelve a cégnél.

— Adomány. Az aradi Künstler-vizumiroda tulajdonosa 100 lejt juttatott szerkesztőségünkbe G. E. részére. Érdekel az adományt átveheti az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

SIMAY-fürdő tóli uszodája megnyílt.
Férfiak részére: — keddtől kivéve — mindennap délelőtt; nők részére kedden egész nap és pénteken délután.

— Az Odol sajtáságos hatásának rendkívüli jelentősége érhető. Mialatt más száj és fogápolószereknek — amennyiben azok a naponta történő fogápolás szempontjából tekintetbe jönnek — hatása csak másodpercekig tart, addig az Odol még a fogak tisztítása után órákon át is hat. Az Odolnak e sajtáságos tartós hatása folytán a fogakat főnkretvev erjedési és rothadási folyamatok a szájból órákon keresztül megakadályoztatnak, illetőleg elnyomtatnak.

Németországban nem engedik tüntetni a diákokat

Berlinből jelentik: A hivatalos porosz sajtóiroda közlése szerint a rendőrség az október 13-iki berlini tüntetésekkel kapcsolatban kilenc tanulót vett őrizetbe. A porosz kultuszminiszter azonnal intézkedett, hogy a diákok személyazonosságát pontosan megállapítsák és, hogy rendszabályokat léptetjenek életbe, hogy a jövőben hasonló eset ne ismétlődhessen meg.

— Örömet szereznek a népszerű Fritz Dörge bank, Wien, 1/c Kärntner-Strasse 43—49 sorsjegyet. A huzások küszöbön vannak.

— Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy bélműködésük rendben legyen, ez pedig a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által érhető el. Nérvégi klinikák vezetői egybehangozóan dicsérik a valódi Ferenc József vizet, mert könnyen bevehető és rendkívül enyhe hatása gyorsan és minden kellemetlenség nélkül jelentkezik. A Ferenc József keserűvíz gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Négy millió tonna gabonát dob a szovjet az európai piacra

Folytatódik az orosz gabonadumping Jóval a piaci áron alul értékesítik az árut

Moszkvából jelentik: A szovjet újra hatalmas tömegű gabonát exportál külföldre. Ezúttal négy millió tonna súlyú gabonát küldött ki az országból a dumping céljaira és ennek az óriási mennyiségnek több mint a 60 százaléka az angol piacot fogja elárasztani. A szovjetügynökök szigorú utasítást kaptak, hogy a gabonát jóval a piaci áron alul értékesítsék.

„Probitas”-nál készülnék a legjobb, legolcsóbb fűzők. Arad, Piata Luther I. szám, Utazók jutalomra felvételnek.

Új kollektívszerződést köt az Astra-gyár munkásaival

Békés megállapodásra van kilátás — A munkásság túlnyomó része belátó magatartást tanúsít

Egy hét múlva jár le az aradi Astra-gyár munkásainak kollektív szerződése, amely körül az elmúlt esztendőben nyolc hetes bérharc keletkezett. A kollektív szerződés megújításának eddig nagyobb akadálya nincsen, amennyiben a munkásság egy igen tekintélyes része arra az álláspontra helyezkedik, hogy a mai nagy munkanélküliségben nem észszerű bérköveteléscsökkentéssel előállni. Egy igen kis töredéke a munkásságnak viszont arra az álláspontra helyezkedik, hogy a régi kollektív szerződést nem szabad megújítani és olyan szerződést kell kötni, amely a vasipari munkásokat némileg biztosítja a munkanélküliség réme ellen.

Az Astra-gyári munkásság ezen csoportjának a legfontosabb követelése, hogy a munkaidőt nyolc órától hét óráról redukálja a munkásság, mert a munkaidő megszorításával a munkanélküliség igen tekintélyes része munkába kerülhet. A munkabérminimum, az akkord-munka és az éjjeli munka teljes megszüntetése is a követelések között szerepel. A munkásság száz főlől álló elégedetlenkedő csoportja tegnap délután megbeszélést tartott a gyár udvarán, amelynek során pontokba foglalták a kollektív szerződés megújítására vonatkozó javaslatukat. Bizonyosra vehető, hogy az idén egész rövid lefolyású tárgyalás fogja megelőzni a kollektív szerződés megújítását, miután nem tetelezhető fel, hogy a munkásság teljesíthetetlen feltételekkel fog az igazgatóság elé járulni.

Súlyos incidens a csehszlovák szenátus mai ülésén

Benes és Richter magyar szenátor összeszólalkozása — A cseh külügyminiszter ott hagyta a szenátus ülését

Prágából jelentik: A cseh szenátusban ma éles összeszólalkozás volt Benes külügyminiszter és Richter magyar szenátor között. Richter élesen bírálta a csehszlovákiai viszonyokat és kijelentette, hogy konszolidációról beszélni sem lehet, sőt a viszonyok teljesen kétségbeesztők. Masaryk elnök ugyan foglalkozik a kisebbségi kérdésekkel, azonban a kormány ebben mindenütt akadályokat gördít az elnök elé. A felszólaló utalt a Masaryk legutóbbi nyilatkozata körüli kavargásra. Kijelentette, hogy a kormány állandóan arra törekedik,

kényszerítette az elnököt, hogy nyilatkozatait visszavonja.

Richter beszédére Benes magából kikelve ugrott fel helyéről:

— Richter oly hangot ütött meg, — mondotta a cseh külügyminiszter — melyet nem engedhetek meg.

Erre aztán, épp. mikor Benes a legizgatottabb hangon beszélt, az egyik kommunista szenátor megjegyezte, hogy Csehszlovákia demokráta állam, ahol mindenki szabadon beszélhet, Benes erre még izgatottabb lett, hirtelen befejezte mondanivalóját és kiestett a kényeszerítette az elnököt, hogy nyilatkozatait visszavonja.

Virággal várták Londonban az R. 101. megmenekült utasait

Felfüggesztették a léghajó testvérhajójának átépítését — Az új légügyi miniszter átvette hivatalát

Londonból jelentik: Az R. 101. szerencsétlensége alkalmával megmenekült három utas, kik eddig a beauvaisi kórházban fekvtek, ma egy repülőgépen megérkeztek a croydoni repülőtérre. Itt a kormányhatóságok és a légihadierő képviselői virággal várták őket. Az utasokat, akik valamennyien be vannak pólyázva, mentőkocsin a kórházba vitték. Amubree lord,

az új angol légügyi miniszter ma vette át hivatalát s rövidesen kinevezi az R. 101. katasztrófa ügyében nyomozó vizsgálóbizottságot. Felfüggesztették az R. 100. léghajónak a szerencsétlenül járt légi jármű testvérhajójának tervezett átépítési munkálatait, aminek megkezdését a lefolytatott vizsgálat eredményétől teszik függővé.

Meghalt gróf Apponyi Sándorné

Budapestről jelentik: A tolnavármegyei Lengyeli községben meghalt gróf Apponyi Sándorné, aki férjével, néhai gróf Apponyi Sándorral, rendkívül fontos szerepet töltött be a magyar kulturális életben. Gróf Apponyi Sándorné férje híres műgyűjtő volt és legértékesebb régészeti gyűjteményét, a „Lengyeli lelet“-et, amely értékes arany- és ezüstrézségekből állott, a Magyar Nemzeti Múzeumnak adományozta. Az elhunyt férjével kötött megállapodás szerint, a birtokot és a kastélyt a Nemzeti Múzeumra hagyományozta. Gróf Apponyi Sándorné holttestének sirbahelyezése holnap lesz s ez alkalommal a magyar fővárosból különvonat indul Lengyeli községbe.

vitatandó tárgykört. Feltűnést keltett itt a híres berlini belorvos Bergmannak előadása, aki hangsúlyozottan kiemelte, hogy a gyomor és bélsülvedés, mint *alaki elváltozás még nem betegség*; ha működési zavar lép fel, csak ebben az esetben indokolt ezen, különben csak *alaki elváltozások* kezelése.

Bárhon megjelent vagy hirdetett könyv Sándor Ferencnél. Kérjen ingyen jegyzéket

Az ember egészsége

A gyomor- és csontbetegségekről

A budapesti nemzetközi orvoskongresszus érdekes előadásai

Dr. Wiener Imre ismert aradi belgyógyász részvett a Budapesten megtartott orvoskongresszuson és érdekes tapasztalatairól a következőkben számol be:

A „Gesellschaft für Magen-, Darm- und Stoffwechselkrankheiten“ ezidei nagygyűlését Budapesten tartotta meg. Németország, Ausztria, Hollandia, Dánia, Svédország, Olaszország és Amerikából sereglettek össze nagy számban résztvevők. A társaság, nemzetközi vonatkozásában is elismert magas tudományos valóságához méltóan, az idén is az újabb kutatások, tudományos vizsgálatok hatalmas eredményeit ismertette. Bámulatos, hogy szinte évről-évre mily óriási léptékekkel halad a tudomány ezen a téren is előre, — megbetegedések, amelyeknek sejtett összefüggései állig voltak ismeretesekek, a maguk teljességében tisztázódnak s így az ok és okozati viszony felderítése alapján oly megbetegedések is válnak gyógyíthatókká, amelyekkel még csak röviddel ezelőtt teljesen tehetetlenül állt szemben az orvosi tudomány.

A tárgysorozat 3 nagy hirt ölelt fel, a melyeknek mindegyikével külön-külön egy teljes napon át foglalkozott a tudományos ülés. Az első napon: A *gyomor-bél helyzet és alakváltozása, nevezetesen annak sülvedései és kiöblösödései (divertikulumok) képezte a meg-*

Megisméltődött a borzalmas Léderer—Kodelka-bűnügy

Leitmeritz véres szenzációja — Egy őrmester és felesége meggyilkoltak egy disznókereskedőt és feldarabolták hulláját — Letartóztatták a gyilkos házaspárt

Leitmeritzből jelentik: Borzalmas módon ismétlődött meg Leitmeritzben a néhány év előtti budapesti Léderer—Kodelka bűnügy. Mairleck Ferenc volt továbbszolgáló őrmester nagyuri életre vágyott és felesége igényét sem tudta kielégíteni, úgyhogy elhatározta, hogy bűnös uton szerez pénzt. Feleségével megbeszélte az egész ügyet és Schreyer József disznókereskedőt az asszony randevu címén a lakásba csalta. Éppen feketekávézott Schreyer, ak az

hitte, hogy az asszony felkínálta neki szerelmét, amikor a férfi belépett a szobába s hátulról egy fejszével rácsújtott. A nagyterjű disznókereskedő és a férfi, valamint a feleség között most borzalmas küzdelem fejlődött ki, de végül is több fejsze-csapással megölték a disznókereskedőt, végtagjait, valamint fejét levágták a törzsről, köfferekkbe gyömöszölték és a folyóba dobták. A detektívek akkor tartóztatták le a gyilkos házaspárt, amikor éppen a vértől áztatott padlót surolták fel.

FILM KÖZLÖNY

DAISY

A szerelem hazugsága — Hangosfilm-bemutató a Central-mozgóban

Bájos, finom hangulatokból szőtt, meghatóan kedves szerelmi történet. Hősnője Daisy, a kis vöröshajú démon, ünnepezt revüesillag. A véletlen hozza össze Tyler önkéntessel, aki a csillagos lo-bogó árnyékában indul a francia frontra. Az egyszerű lelkű, fiatal katona naiv hódolata imponál Daisynek, aki először mulatságból, később sajnálatból és végül szerelemből játsza előtte az ártatlan leánykát. A játék komolyra fordul, Tylernek indulnia kell a harcterre. Mielőtt elmegy, megkéri Daisyt, legyen a felesége. A szímszónök most már végig kell játszania szerepét. Tyler álna valóra válik, oltárhoz vezetheti menyasszonyát, de az oltár mellől harcolják el — a halálba.

A háboru előszele suhan át a messzövés mozzanatain. A zene hangulatos hláfestése kiemeli a cselekmény mélységeit. A darab érdekessége az utolsó felvonás megható esküvő-jelenete, a melyben megszólalnak a szereplők. Minden szó természetesen hat és a pap szívéhezszóló beszéde könyekig meghatja a hallgatóságot. Nancy Carroll, a legfiatalabb amerikai filmszínésznő, szépségével, üdeségével és a drámai jelenetekben is meglepő színjátzó készségével élethűen állítja eléink az ünnepezt revüesillag alakját. Garry Cooper, a legtehetségesebb fiatal férfiszínész Ameri-

kának, most új szerepkörben mutatkozik be Tyler önkéntes szerepében. Lukács Pál elegáns varietéigazgatója pompásan egészíti ki ezt a művészi együttest. Elsőrangú kísérőműsorként szerepel egy nyolc tagu jazzband sikerült számaival.

Becserélek ráfizetéssel: töltőtollakat, könyveket, hangjegyeket és festményeket **KEPEPEL** könyvkereskedése.

Bonyodalmak a megyei mérnökválasztás körül

A revíziós bizottság érdekes döntése
Temesvárról jelentik: Az aradi megyei tanács szeptember 16-iki ülésén mérnökválasztást ejtett. Az öt jelölt közül az első szavazásnál egy sem kapott abszolút szavazat többséget. Viszonylagosan a legtöbb szavazat Somogyi Gyulára, az államépítészeti hivatal mérnökére esett. Nyomban új szavazást rendeltek el a két legtöbb szavazatot kapott jelölt között. Ez alkalommal Somogyi megkapta az abszolút többséget. A lemaradt riválisok megelégbézték a választást és így a bánati kormányzás revíziós bizottsága elé került az ügy, amely tegnapi ülésén helyt adott a felebbezésnek és a választást megsemmisítette. A bizottság azzal indokolja döntését, hogy abszolút többség hiányában csak a következő ülésen lehetett volna megismételni a választást.

Nagy meglepetésként hatottak Bergmann tanár asszisztensének, Bergnek fejtegetései, aki szerint a bélcsatorna kiöblösödései (divertikulumai) a nyelöcsőtől kezdve végig a bélcsatornán korántsem olyan ritkák, mint általában eddig hitték. Elhízott, idősebb egyéneknél találhatók *gyakran*, főleg a vastagbélben, diagnosztizálható a karakteristikus Röntgenkép áltai. Emésztési zavarokat, görcsöket okoznak, műtetre csak ritkán van szükség, mert legnagyobb részük tej, főzelékes étrend és paraffinolaj adagolásra jól reagál.

Singer tanár (Bécs) szerint ezen kiöblösödések (divertikulumok) főleg a kezdeti szakban (áldivertikulumok) csillapító szerekre elbírhethetnek és ezért diagnosztizálhatók Röntgenképpen is eleinte oly nehezen. Ezen áldivertikulumok csak későbbben állandósulnak. Ezen állandósulást azonban meg lehet akadályozni.

A második napon „Csontbetegségek és azok vonatkozásai a mézszanyagcseréhez, a belső secretióhoz és a vitaminokhoz“ c. nagyjelentőségű témakörrel foglalkoztak az előadók.

Az első referátumot Fürth tanár (Bécs) tartotta meg. Kiemelte, hogy a mézszanyagcserére döntő fontossággal a mellékpajzsmirigyek vannak, amelyek működésük minemisége szerint különböző csontmegbetegedéseket idéznek elő. Az ezen mirigyből készített kivonat: a *parathormon* kiváltképpen bevált az olyan természetű csontmegbetegedések gyógykezelésénél, amely megbetegedések épen azon mellékpajzsmirigyek bizonyos elváltozásaival vannak összefüggésben. Dicsérik hatását ezenkívül még: *csonttöréseknél* (siettetni a gyógyulást), és *csonttöréskor* is.

Dr. Wiener Imre.

A KULISSZÁK MESSÉLIK...

Csatangolás az első prózaijdonság: a FRUSKA körül — A vigjáték kalandos pesti bemutatója — Az amerikai flapper, mint vigjátéki hősnő

Az aradi színház színpadára ma este bevonul Amerika koronázatlan királynője, a bulvárok csillaga, a „flapper“. A keretet egy vigjáték adja meg, a neve: Fruska, vagy ahogy Amerikában ment: „The Patsy“. Barry Connors, aki a Fruskát szerzőként jegyzi, névtelen kistisztviselőből lett világhírű íróvá és darabjában jól okoskodott akkor, amidőn a modern amerikai leány lelkét állította a reflektorok világító sugarai elé.

Amerika népet manapság kettő érdekli: az üzlet és a modern leány, aki máról holnapra vedlett tiskevárba zárt Csipkerózsikából bátor és harcos emberpéldánnyá. És mégis, hármily érdeks volt a téma, amelyet Barry Connors papírra vetett, a fruska, az előítéleteknek fittyvetható szilaj kis vadmacska bizony kezdetben csendesen meghunyászkodó Hamupipőke sorsára volt kárhoztatva. A szerző kézírata évekig hevert Newyork színházi irodájában és ügynökségeinél, amíg végre egy merész vállalkozó színpadra vitte.

A vállalkozónak milliárdokat, Barry Connorsnak világhírt és hasonlóképen milliárdokat hozott a Fruska, amidőn végre színpadhoz jutott. De sajtóságos, hogy az öreg Európa sehogyan sem akarta befogadni. Budapesten egyenesen börtönrétkétek a Fruskát, aki a börtönbüntetését az egyik színházi ügynökség íróasztaliókjában töltötte. Mikor azután a Belvárosi Színház igazgatósága darabot keresett a vendégszerelésekre lekötött Gaál Franciska számára, felfedezte a Fruskát, egyszerre kiderült, hogy a nagy csendben még három-négyen lekötötték maguk részére az amerikai darab előadási jogát.

Főleg a Vigszínház készült a darab színrehozására, amelyet neki a Révész színpadi kiadó cég adott el. Gaál Franciska azonban le akarta bonyolítani a Belvárosinál vállalt fellépéseit és inkább itt akarta eljátszani a darabnak különben a Vigszínházban is neki szánt címszerepét. Helta Jenő, a Belvárosi Színház igazgatója hasztalan interveniált a vigjáték átengedése ügyében, mikor véletlenül megállapítást nyert, hogy a darab tulajdonjogával Marton Sándor színpadi kiadó cég rendelkezik és noha Révész amerikai szerződéssel igyekezett igazolni, hogy a darab az övé, az amerikai szerzőtől érkezett kábeltávirat Marton Sándornak, illetően a Belvárosi Színháznak ítélte oda a Fruskát.

Érdekes, hogy a darab sima színrehozatalát még ekkor is veszély fenyegette. Ennek a vigjátéknak próbái keretében történt Gaál Franciska és Somlay Arthur között az emlékezetes incidens, amelyből kifolyólag Somlay Arthur vissza is adta a szerepét. Napokon keresztül zengétt-bongott az affér kapcsán a budapesti sajtó és ilyenképen előrelátható volt annak a színházi jóslásnak beteljesedése, hogy ennyi bonyodalom után a vigjátéknak legalább olyan hangos sikert kell aratnia, mint amilyen zajos botrányok voltak körülötte. Ugy is történt. A válságban volt Belvárosi Színházat a Fruska mentette át tehermentesen az idei szezonban.

A vigjáték Harrington fűszer- és gyarapárukereskedő hajlékában játszódik le. Egyik leánya, Grace jegyben jár Bill Caldwellel, a másik lánya, Fruska, azaz Patricia titkon szerelmes nővére kikoszorázott rajongójába, Tonyba. Erről a szerelemről csak derék atyja tud, míg urhatnán nővére és nagyravágyó édesanyja nem. Ez a szeleburdi kislány azonban nem érzi elég erősnek magát, hogy meghódítsa szerelmét. Ezért 24 kötetes, csupa szellemes mondást tartalmazó művet vásárol és állandóan ebből idéz. Ezekkel kezd traktálni Tonyt, akinek elpanaszolja azt is, hogy reménytelenül szeret valakit. Mi sem természetesebb, mint hogy a fiu maga kezdi tanítani a leányt, hogy hogyan kell azt a maifa férfit meghódítani.

Közben persze bonyodalom is kell. Erről is Fruska gondoskodik, aki ügyes csalás útján megnyeri egy áruház pályázatát, de nyomban önmagát is teleplezi. Természetesen botrány támad, amit különösen anyja és nővére vesznek zokon, mert félnek, hogy Bill Caldwell felbojtja az eljegyzést. Ez nem történik meg, de azért a jegyek mégis összevesznek és ekkor a gögös nővér

kikoszarzott kérésére: Tonyra veti ki a hálóját. Itt történik azután meg a drámai összeütközés. Mert Patricia nem engedi Tonyt és bizony Tony is megszerette Patriciát. A jó öreg harmadik felvonás azonban rendbe hoz mindent és helyreáll a

Bonyodalmak az aradi Ipar- és Népbank felszámolása körül

Az elbocsátott tisztviselők nem kapták meg a megítélt nyugdíjukat — A végrehajtó csak egy garancialevelet tudott lefoglalni — A tisztviselők jogi képviselője csődöt akar kérni a bank ellen

A felszámolás alatt álló aradi Ipar- és Népbank ügylátszik még mindig az események homlokterében marad. Már három éve annak, hogy a pénzügyminisztérium kimondotta a felszámolást és hogy a felszámoló-bizottság megfelelő garanciák mellett megkezdte munkáját, de még mindig nem kerültek olyan stádiumba a pénzügyminisztérium ügyei, hogy a felszámolás egyszerű adminisztratív uton befejezést nyerhetett volna. A pénzügyminisztérium felszámolásával kapcsolatos az a polgári kereset, amely már három esztendeje foglalkoztatja az igazságügyi hatóságokat. A pert a bank 14 tisztviselője indította — és mint ismeretes — a kereset az 1928-ig visszamenő nyugdíj azonnali kifizetését és a felszámolás alatt álló pénzügyminisztérium vagyonaiból egy olyan összeg kifizetését kérte, amelynek kamataiból a tisztviselők nyugdíjigényét továbbra is ki lehet elégíteni.

Az aradi járásbíró elutasította az Ipar- és Népbank elbocsátott 14 tisztviselőjének keresetét. Dr. Sarbu György megelégedett az ítéletet a törvényszékhez, amely fórum a nyári szünet előtt legalább három ízben tüzte főtárgyalásra az Ipar- és Népbank ügyét, de két ízben eredménytelenül, mert dr. Fischer Jenő, az Ipar- és Népbank felszámoló-bizottságának ügyésze különféle indokokkal elnapoltatta a főtárgyalást. A nyári szünetet megelőző legutolsó törvényszéki tárgyaláson végre döntésre került a sor. A törvényszék nem hagyta helyben a járásbíró elutasító végzését hanem

1 millió 200 ezer lejt ítél meg a 14 tisztviselőnek, visszamenőleges nyugdíjigogosultság címén,

egyben úgy döntött, hogy a nyugdíjak további folyósításához szükséges tőkét, amely legalább huszmillió lejt tesz ki, a felszámoló bizottságnak ki kell hasítani a pénzügyminisztérium tőkéjéből.

A másodfoku ítélet nagy örömet keltett a pénzügyminisztérium tisztviselői között, annál inkább, miután az ítélet föllebbezésre való tekintet nélkül végrehajtható volt. Dr. Sarbu György az ítélet értelmében föl is szólította a pénzügyminisztérium felszámoló-bizottságát, hogy záros határidőn belül helyezze letétbe a törvényszék által megítélt összeget. A felszámoló-bizottság nem tett eleget kötelezettségének és így Sarbu dr. a napokban végrehajtóval jelent meg a felszámoló-bizottság hivatalos helyiségében, de

legnagyobb meglepetésére a pénzügyminisztériumban egy bani effektív értéket nem talált.

A trezorban mindössze egy irás volt, amelyben egy aradi pénzügyminisztérium 10 millió lejt erejű garanciát vállalt *Togányi Sándor* főrézvényesért. Sarbu dr. így nem tehetett mást, mint hogy jegyzőkönyvet vettetett föl a végrehajtóval, amely szerint az Ipar- és Népbank felszámoló-bizottságának hivatalos helyiségében lefoglalható értéket nem találtak, csupán a bankok által nyújtott garanciából 1 millió 200 ezer lejt biztosított magának arra az esetre, amennyiben a garancia kifizetésre kerülne,

béke a régi jegyesek között, de egymáséi lesznek persze Patricia és Tony is. Amint azt már az előnyösen bevált happy end előírja.

A vigjátékból itt is, ott is bőven előbukkan az amerikai őshumor, amely primitív, mint az ot-tani izlés, de éppen ez az, ami a francia l'esprit-vel töményített, budoárttkos bohózatokkal szemben előnyt és föltétlen sikert biztosít.

Az Ipar- és Népbank volt tisztviselői ilyenformán a kedvező ítélet dacára egyáltalában nem érezhetik magukat biztonságban, hiszen a mai viszonyok mellett egyáltalában kétséges, hogy a felszámoló-bizottság mikon fejezi be munkáját, pedig a pénzügyminisztérium garancialevele arra az eshetőségre szól, ha a felszámoló-bizottság működésének befejeztével nem tudná a hitelezőket megállapodás szerinti kielégíteni.

Sarbu György dr. most azzal a gondolat-tal foglalkozik, hogy csődöt kér az Ipar- és Népbank ellen

és így jelen pillanatban az a helyzet, hogy a pénzügyminisztérium felszámolási lehetősége is veszélyben forog. Annyi bizonyos, hogy a felszámolás alatt álló Ipar- és Népbank még sokszor fogja foglalkoztatni a közvéleményt.

Az

„**UJSÁG**“

a legnagyobb és legelterjedtebb budapesti napilap

vasárnapi számának ára

a 32 oldalas, képes

„**UJSÁG VASÁRNAPJA**“

melléklettel együtt

csak 14 lejt lesz november 1-től kezdve.

Autót nyolc országon keresztül Budapest és Bucuresi érintésével

Az ut Calais-tól Kalkuttáig fog vezetni — Jugoszlávia szeretné, ha Belgrádot érintené a transkontinentális autót — Bucuresi elbőterden

BUDAPEST, október 16. Több mint egy évvel ezelőtt az Alliance International du Tourisme müncheni kongresszusán felmerült az a gondolat, hogy Európán keresztül kifogástalan autót kell létesíteni, amely Calaisból Kalkuttáig vezetne. A gondolat felmerülését a vasút példája idézte elő. Ha a keleti express Calais-t összeköti Stambullal, akkor keleti express autót kell építeni, hogy autóval még egyszer olyan gyorsan utazhassanak Európán keresztül kelet felé. Az Alliance International du Tourisme-nak ez évben Stambulban tartott konferenciáján már elhatározták, hogy a tervet egyesült erővel megvalósítják. A terv keretvitele egvelőre csak az európai részre korlátozódik. Az utvonal Calais-tól Briisszelen, Lüttichen, Koblenzen, Frankfurton, Nürnberg-

gen, Linzen, Bécsen keresztül Budapestig vezet. Budapesttől az utvonal terve még bizonytalan.

Két terv merül fel ugyanis. Az egyik az, hogy Budapesttől az utvonalat Belgrádon, Nisen és Szófián, Adrianopolon keresztül vezetik Stambulba, a másik terv az, hogy az utvonal Bucuresin keresztül Constanza felé fog vinni. A jugoszláv és román illetékes tényezők mindent megtesznek, hogy a választást számukra kedvezően ejtsék meg. Most azonban előtérben áll az a megoldás, hogy Bucuresin át vezető utvonalat válasszák. A nemrég megnyitott autót Budapest és Bécs között már ennek az európai autótnak a részét alkotja. Az utvonal nyolc országon keresztül halad és összesen 30.000 kilométer hosszú lesz.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

„A részleges moratórium megadása

Akik ezt javasolják, minden közgazdasági tudás nélkül vannak. Fantasztikus számok a parasztság adósságáról — Csak kamatmentes kölcsönrel lehet a problémát megoldani — Egy aradi bankigazgató érdekes nyilatkozata

ARAD, október 15. Egy bucuresi-i jelentés szerint, Garoflid volt miniszter elnöke alatt, a Liga Agrara ma értekezletet tartott, amelyen követelték, hogy a kormány adjon három évi moratóriumot a parasztheadósságokra, melyeket 5 százalékkal 10 évre konvertáljon. A közgazdasági életben nagy feltűnést keltő akcióra vonatkozólag kérdést intéztünk egy tekintélyes aradi bankigazgatóhoz, aki a moratórium-tervről a következőket mondotta:

— A moratórium megadása egyenesen nemzeti szerencsétlenség volna, mert hiszen Románia egész hitelét az ásta alá, hogy a béke első éveiben kimondották a moratóriumot a külföldi követelésekre. A külföldi tőkét ez annyira elriasztotta Romániától, hogy azóta is nagyon nehéz visszacsalogatni. Akik a moratóriumot javasolják, elfeledkeznek arról, hogy

a paraszti hitelezői maguk is adósok, legyen az a hitelező akár kereskedő, akár vállalat, vagy bank,

amely szintén nem tud eleget tenni kötelezettségének, ha az ő adósa nem fizet.

Részleges moratórium a gyakorlatban elképzelhetetlen és kivihetetlen.

Akik ilyet javasolnak, azok minden közgazdasági tudás és érzék nélkül vannak, vagy pedig pusztán politikai célok vezetik őket. Az azonban tény, hogy a parasztság Romániában el van adósodva és ezen mindenáron segíteni kell, mert Románia agrárállam és lakosságának zömét a parasztság képezi. Ez a segítség azonban másképp elképzelhetetlen, mint

az eddigi kölcsönök konvertálásával és újabb kamatmentes kölcsön nyújtásával.

Ezt célozza a Mezőgazdasági Hitelintézet megalapítása, amely azonban különböző politikai nehézségek miatt eddig nem sikerült.

— Husz milliárdról beszéltek először, mint a parasztheadósságok végösszegéről, majd azt fejtegették, hogy 60 milliárd az az összeg, amellyel a parasztság a bankoknak tartozik. Mindkét összeg a levegőből van szedve, mert amiképpen ezeket a számokat kombinációba vették, még semmiféle statisztikai adat nem állott rendelkezésre. Csupán az elmúlt hónapban kérte be a Banca Nationala az összes romániai bankoktól azt a kimutatást, amely feltünteti, milyen összegre rúgnak a mezőgazdasági kölcsönök. Ambar az adatok végössze-

Hároméves moratóriumot kérnek a paraszt-adósságokra —

nemzeti szerencsétlenség volna“

ge még nem ismeretes és statisztikai feldolgozásuk heteket vehet igénybe, mégis teljes bizonyossággal állítható, hogy a mezőgazdaság eladósodása meg sem közelíti a 20 milliárdot, még kevésbé tehát a 60 milliárdot.

— Az 1928. évi statisztikai adatok szerint az összes romániai pénzintézetek váltón alapuló követelése 25 milliárdot tesz ki, míg folyószámlai követelése 28 milliárdra rug. Az összes bankkövetelés tehát 53 milliárd, amiből lemegy 11 milliárd visszlezámitolás, ami a fenti 25 milliárdban valószínűleg kétszer szerepel. Ennek beakkulálásával tehát

42 milliárdot tesz ki az összes romániai bankok követelése.

Ha tekintetbe vesszük, hogy ebben az összegben mily jelentékeny tételekkel szerepelnek a vállalatok, kereskedők, iparosok, háztulajdonosok, stb., akkor kétségtelenné válik, hogy a mezőgazdaságnak nem lehet olyan nagyfokú az eladósodása, mint azt minden adat felhasználása nélkül állítják. A kormány sokkal komolyabban foglalkozik a súlyos gazdasági kérdések megoldásával, semhogy tetszetős és népszerű jelszavakkal befolyásoltatni engedné magát. Valószínű, hogy rövidesen gondoskodni fog oly intézményről, amely a mezőgazdasági adósságot átveszi és a parasztot mai nehézségeitől megszabadítja. Bizonyos az is, hogy emel a megoldásnál a moratóriumnak még a gondolatától is óvakodni fog a kormány.

Szombaton megkezdődik Bucuresi-ben a nemzetközi agrárkonferencia

A francia kereskedelemügyi miniszter is részt vesz a konferencián

Bucuresi-ből jelentik: A külügyminisztériumban erősen készülődnek a szombaton megnyitandó nemzetközi agrárkonferenciára. Mironescu miniszterelnök és külügyminiszter szombaton délelőtt fél tíz órakor fogadja ünnepélyesen a konferencia delegátusait.

Bucuresi-ből jelentik: Flandin francia ipari- és kereskedelemügyi miniszter pénteken érkezik a fővárosba, hogy részt vegyen a nemzetközi agrárkonferencián, amely szombaton kezdődik Bucuresi-ben. Flandin a konferencián, mint megfigyelő, vesz részt

Fritz Dörge
Wies 1/0, Kärntner Strasse 43-49
Ezen és ezen nyertek évről évre a népszavazást
bentél vásárolt sorozatokon. Miért nem akar
ön is egyszer ezen sorozatok közé
tartozni? Sorozatok: egész 1200, fél 600,
negyed 300 Lst. Nincs előfizetés. Az egész sorozat
a sorozatok vétele után a házhoz kerül. Előtt
ulmások st. Megrendelését eszközölje lehetőleg
azonnal. A sorozatokért rohamosan apad.

CIROKOT minden meny- vásárolok
nyiségben
ELEK GYÖRGY sopró-
gyár.
BUDAPEST, VI., Karácsony-ucca 20-22.
Táviratcim: Elek b e s e n.
Budapest, telefon: 921-12.

Tudóbetegek
teljes gyógyulást nyernek
Dr. GOSZTONYI VILMOS
GYÓGYINTÉZETÉBEN
BUDAKEZSIN. (Magyarország.)
Teljes ellátás orvosai gyógykezeléssel együtt 8 P.

Utazáshoz,
tartózkodási engedélyhez, házasságkötéshez, honosítás, visszahonosítás, illetőséghez stb. stb. szükséges hatósági, valamint egyéb magánokmányokat külföldi megbízás alapján Magyarország területéről gyorsan és pontosan beszerez és rondoltetési helyére juttat: **SZEKER ANDRAS** nyugalmazott miniszteri tanácsos, hatóságilag engedélyezett okmánybeszerző irodája, Budapest, VIII., Kistáncsú-u. 9., földszint 1. Válaszbélyeg.

= Aradi váltóárak. Zürich 32.78, New-York 168.50, Berlin 40.80, Budapest 29.55, Prága 5.01, Bécs 23.82, Belgrád 2.99.50, Páris 6.62, Milánó 8.84, London 817.50. — Effektiv-árak: Svájci frank 32.75, dollár 168.20, arany márka 40.25, pengő 29.60, cseh korona 5.50, schilling 23.85, dinár 3.—, líra 8.85, angol font 818.

= Charles Rist Romániában. Bucuresi-ből jelentik: A lapok jelentései szerint Charles Rist volt francia pénzügyi szakértő, ma reggel Bucuresi-be érkezett és behatóan tanácskozott Mironescu miniszterelnökkel. Rist csak rövid ideig marad Romániában.

A szerkesztésért ideiglenesen **SALGO HENRIK** felel.

NYILTTÉK.

E rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.
Értesítjük Aradváros közönségét, hogy a Horia, volt Széchenyi-ucca 1. szám alatt a Neuman-palotában megnyitottuk állandó szőnyegkiállításunkat és perzsafonal kerakatumkat. A Kulturpalotában legutóbb tartott „Brancu” modern szőnyegkiállítás a nagyközönség általános tetszését nyerte meg. Ez arra birt bennünket, hogy Aradon állandó kerakatot létesítsünk a művészi kivitelű, izléses szőnyegekből. A nagyerdemű közönség szives támogatását kéri a

Marosvécsi Szőnyegszövőipar és perzsafonalgyár.
FELHIVÁS.
Musztea Flórián pescariui üzletét átvenni szándékszom. Hitelezők követeléseiket 3 napon belül jelentésük be mert később jelentkező követeléseik nem lesznek figyelembe véve.
Gá Gyula kereskedő,
Oradea.

Rádió műsor

— Romániai idő. —

CSÜTÖRTÖK, október 16.

Bucuresti. 13. Gramofon, 13.50. Gramofon, 17. Dinicu-zenekar: Könnyű és román zene. 18.30. Dinicu-zenekar. 20. Gramofon. 21. Operast. — Budapest. 10.15. Az Országos Postászenekar hangversenye. 13.05. A Mándits-szalonzene kar hangversenye. 5. Rádió Szabad Egyetem. 6.10. A m. kir. földművelésügyi miniszterium előadássorozata. 6.40. id. debreceni Kiss Béla és cigányzenekarának hangversenye. 7.50. Angol nyelv. oktatás. (J. W. Thompson.) 8.30. A Nemzetközi Rádió Unió tiszteletére a m. kir. Operaház diszlokádásának közvetítése. „Farsangi lakodalom”. Vigopera 3 felvonásban. Szövegét írta: Vajda Ernő. Zenéjét szerelte: Poldini Ede. Majd gramofonhangverseny. — Belgrád. 18.30. Nemzeti zene. 21. Praha. 23.15. Rádiónyegyes. — Prága. 12.15. Gramofon, 13.30. Déli zene. 17.30. A jeruzsálemi zsinagóga énekzenekarának közvetítése. 21. A cseh filharmonikusok szimfonikus hangversenye. 23.20. Orgonajáték. — Wien. 12. Könnyű hangszeres-ülők gramafonon. 12.30. Modern táncok gramafonon. 13. Cerdá-zenekar. Heller Mária énekével és Heller József lantjátékával. 16.20. Szórakoztató zene gramafonon. 17.25. Mengelberg és az amsterdami hangversenyzene karának játéka gramafonon. 20.35. Wolf Fritz kamarazene hangversenye részben való közvetítése a nagy hangversenyház termében. 21.30. Eysler: „Művészvár” c. előjátékból és két felvonásból álló operettje a stúdióban. Utána modern tánczene gramafonon. — EGYÉB EURÓPAI NEVEZETESÉG. Róma.

21.35. Donizetti: Don pasquale c. háromfelvonásos vgt. operája a stúdióban.

PÉNTEK, október 17.

Bucuresti. 13. Gramofon, 17. Luca-zenekar: Román zene. 18.30. Luca-zenekar. 20. Színházi előadás. 20.30. Gramofon. 23. Chopin: E-moll zongoraverseny a rádiózenekar szimfonikus hangversenyének keretében. 23.45. A rádiózenekar szimfonikus hangversenyének folytatása. — Budapest. 10.15. Hangverseny. 13.05. A m. kir. 2. honvédközpont zenekarának hangversenye. 5. Buda László felolvasása: „Napi joremjádak”. 6. Tót-magyar nyelvoktatás (Ersey József dr.) 6.30. A Székesfehérvári Zenekar hangversenye. 7.45. Gyorsiró tanfolyam (Szabó Géza.) 8.15. Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye. 9. Fischer Géza felolvasása: „Divat és kultúra.” 9.30. A Walkbauer-Kerpely vonós-négyes hangversenye. 10.30. A bécsi filharmonika társaság zenekarának hangversenye Bécsből. Majd: Szabó Gy László jazz-zenekarának hangversenye a Gellért-szállóból. — Belgrád. 18.30. Gramofon tánczene. 21.30. Az akadémiai éneknyolcas hangversenye. 22.30. Ninkovics-Gresano operaénekesnő áriaestje. 23.45. Gramofon. — Páris. 21.45. Wagner Trisztan és Izolda c. zenedrámája a stúdióban, magánzereplőkkel és rádiózenekarral. — Wien. 12. Klasszikus nyitányok gramafonon. 12.40. Könnyű zene gramafonon. 14.10. Pattiera Tino tenorista előadása gramafonon. 14.25. Léner-vonós-négyes Mozart C-dúr vonós-négyesét látssza gramafonon. 16.20. Sijving-zenekar. — Zágráb. 20.35. Kassowitz-zenekar. 22.30. A wienai filharmonikusok hangversenye Schönberg Arnold vezényletével és Topitz Antal dalaival, majd a Pauscher-zenekar játéka. — EGYÉB

EURÓPAI ESEMÉNYEK: Berlin. 22.30. Pergolesi: „Az urhatmán szolgáló” c. operája, magánzereplők és a rádiózenekar előadásában. — Pozsony. 18.55. Magyar óra 1. Csáky: A szakácsművészetről. 2. Kálmán A. dr.: A népszerűségi; 3. Ujhelyi M. és Weisz J. magyar operettből népszerű kettősöket adnak elő. — Breslau. 21.30. Strauss János: A furcsa háború c. operettje. — Brit nemzeti műsor. 21. Puccini: „Pillangókisasszony” c. operája a Stúdióban. — Frankfurt. 20.30. Künneke: „A hercegnő tenorja” c. háromfelvonásos operája a frankfurti Operaházból. — Königsberg. 22. Hoffmann E. D. A.: Undine c. varázsopera a Stúdióban.

MEGJELENT AZ ÚJ

TRITRON

magnessistem

R. W. (piros)

az eddigi W (unit) hangdoboz tökéletesített kivitele. Tritron csövek és hangszórók legjobb-
bak az egész világon.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8. Illetve 10 Lej A legkisebb hirdetés ára 10 szóíz hétköznap 40, vasárnap 50 Lej A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbellyel ellátott kérdézközlésre válaszolunk Ajánlatok legelés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadón vatal telefon száma 151 A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTAN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

LEVELEZÉS.

EGY HARMINCNYOLCEVES tess, molett nő megismerkedne idősebb uriemberrel, ki őt nómileg támogatná. Leveleket kérem az Aradi Közlönyben jelezni „Kelmese téli esték” jelígre.

HÁZASSÁG.

MEGISMERKEDNE tel millió lej készpénzhozománnyal, butor és kelengyével rendelkező urleány, jömegejelenésü uriemberrel. Leveleket „Örökség is” jelígre az Aradi Közlöny kiadójába. 4199

FIATAL, csinos, jókedélyű özvegyasszony vagyok, teljesen egyedülálló. Nőmi készpénzvagyonnal és jól jövedelmező ingatlanal rendelkezem. Középkorú férfhoz férjhezmennék. Választ az Aradi Közlöny kiadója továbbít, részemre „Nem nagyigényű” jelíggel.

MEGPRÓBÁLOM az ismerkedésnek ezen módját, bár akadna kéröm más uton is. Hallottam, hogy ily módon is jönnek létre boldog házasságok. Földbirtokos leány vagyok, félárva. Hozományom kb. 2 millió lej, ezenkívül földbirtok. Csak komoly, teljes című leveleket kérek az Aradi Közlöny kiadójába „Itt az ideje” jelígre.

LAKÁS.

HAROMSZOBAS, fürdőszobás lakás azonnal kiadó volt Akác u. 8. 4191

KÜLÖNBÉJARATU, csinosan butorozott szoba kiadó. Str. Cuza Voda 3. 4200

KETSZOBAS lakás mellékhelyiséggel november 1-re kiadó. Érdeklődni Str. Coşalincau volt Mikos Kelemen 15. 4205

II. EMELETEN 3 szobás uccai lakás fürdőszobával november 1-től kiadó, volt Szabadság-tér 5-6. 4135

Kiadó

négyszobás, fürdőszobás, konyhás lakás élekkamrával és pincével azonnalra a Piata Avram Iancu (v. Szabadság-tér) sarkánál. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 250

VÉTEL ÉS ELADÁS.

BÖRGARNITURA. férfi és női bundák, hintaszék, antik butorok, perzsaszőnyegek, komplett szobaberendezések, antik órák, ezüst evőeszközök, kis ezüsttálcák, tükrök, vitrinek, álló villanylámpák, hegedűk, zongorák, festmények, asztalok, szekrények, horgolt és filéteritők, nagy japán váza, kristály toalett készlet, fotelok, uriszoba, 3-as Wertheimkassza stb. eladó. SALGONÉ bizományi üzlete Str. Horia I. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

MACULATURA PAPIR 5 klgros csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Arad Közlöny kiadóhivatalában. 500

SZÖRMEBUNDAK, perzsaszőnyegek, haló, ebédő, uriszoba, zongora, hegedű, schöberli rekamie, antik butorok, kézimunkák eladó „Ars” bizományi üzlet Str. Eminescu 80. Ortutay-palota.

Olesó földeladás!
Arad Gájban cca 65 kat. hold Ia szántó áron alul, kat. holdankint 14000 lejért sürgösen eladó. Megbizott: HATSCHEK Str. Marasesti (Kossuth-u.) 60., földszint 4. 4206

KERUSEK bizományi fizetembe keleti perzsaszőnyegeket, ezüsttárgyakat, márkás porcellánokat, vitrineket, antik komódokat, komplett szobaberendezéseket, előszobafalakat, sezlonokat, szó-mókat, dísz-tárgyakat stb. a azok gyors eladásáról gondoskodom. SALGONÉ, Str. Horia I. Neuman-palota. 1000

Öszi ruhákat, kabátokat fest, tisztít:

KNAPP

v. Weitzer-u. 11. v. Magyar-u. 10.

Tavaszi és nyári ruhákat, felöltőket

legszebben, legolcsóbban fest, tisztít

MÜLLER J. és FIA

Calea Banatului 6. (v. Asztalos S.-u.) Str. Brailanu 5. (v. Weitzer J.-ucca)

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Táviratcim: „HUNGARIOTEL”.

Kerti lakás

két szoba, fürdőszoba és mellékhelyiségek november 1-re 1500 lejért kiadó! Str. Dorobantilor 64-70. (volt Urban Iván-ucca.) Autobuszmegálló.

Értekezni

Str. Gen. Coanda 9. (Borona-u.)

Puha ólom

megvételre kerestetik.

Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.